

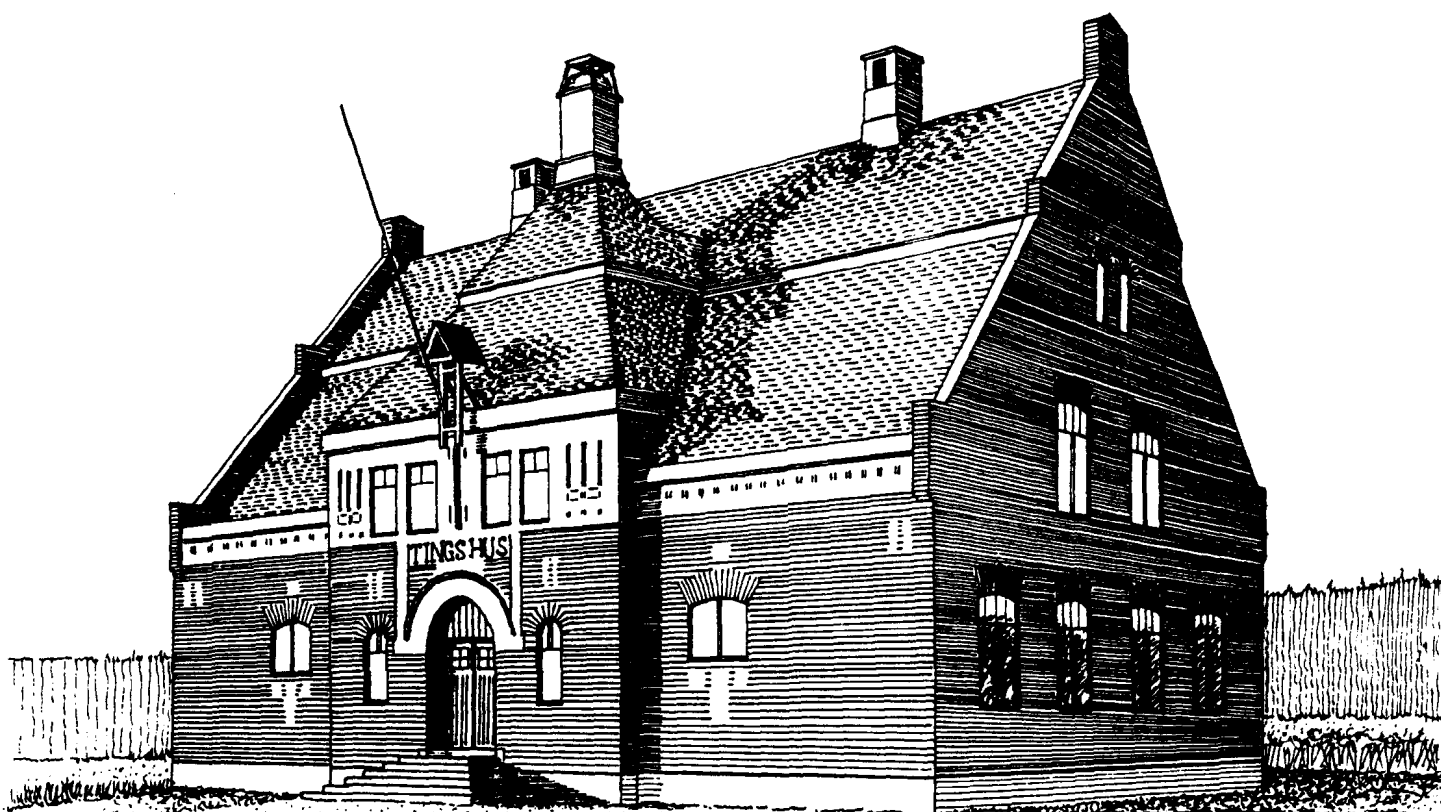
Nytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING 1991:4

MEDLEMSBLAD FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

November 1991

Redaktör: Bernhard Granholm

Årgång 8

AO-91

TINGSHUSET I HÄLJEBOL

Teckning av Arne Östman efter ett fotografi av Larsen & Ödvall.

I detta nummer av medlemsbladet berättar vi mer om Tingshuset i Häljebol. Peter Olausson redogör för hur långt planernas förverkligande har kommit beträffande detta värmländska dombokscentrum.

Lars-Gunnar Sander skriver om att läsa i domböcker.

Vi dterger prov på domboksavskrifter och vi presenterar en förteckning över avskrifter ur domböcker från Värmlands härader.

Numret innehåller en uppsats om enskild skrift samt en tabell över lagar under över 600 år.

Detta och lite mera. ➡

VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING <VSF> Medlemsavgift: 90:-/år (1992) Familjemedlem: 10:-/år		Föreningsadress. Medl _____ län mm Lars-Gunnar Sander Norra Berghaget 667 00 FORSHAGA * 054 - 727 54	
Postgiro: 46 96 60-51			
Medlemsbladet (Nytt från VSF <NFV>) Bernhard Granholm Ljunggatan 39C 664 00 GRUMS * 0555 - 111 53		Vigselbokregister (Claes-projektet) Anders Höglund Lisas Höjd 5 681 00 KRISTINEHAMN	
ARKIV: Emigrantregistret Gamla Badhuset Box 331 651 08 KARLSTAD * 054 - 15 92 72		Arkivförvaltare: Bo Cider Registrator: Sonja Peterson	
STYRELSE			
ORDFÖRANDE Lars-Gunnar Sander Norra Berghaget 667 00 FORSHAGA 054 - 727 54	LEDAMÖTER Annette Stenbäck Häggdalsvagen 5 683 03 N RÅDA 0563 - 604 54	SUPPLEANTER Bertil Swansson Brunskog 670 30 EDANE 0570 - 550 23	REVISORER Inger Prånge KARLSTAD Gunnar Jonsson SÄFFLE
VICE ORDFÖRANDE Ingrid Johansson Värmskog Sätra 671 95 KLÄSSBOL 0570 - 610 70	Eivor Lantz Lindersvagen 20 663 02 HAMMARO 054 - 257 27	Gunhild Svensson Box 8067 650 08 KARLSTAD 054 - 314 48	REVISORSSUPPLEANT Bengt Tholin
SEKRETERARE Vakant	Bo Cider Skolgatan 12 660 60 MOLKOM 0553 - 103 78	Janet Leffler Trumberget 5 663 00 SKOGHALL 054 - 237 11	VALBEREDNING John André KARLSTAD 054 - 83 12 40 Ulla Larsson EDSVALLA 054 - 391 17
KASSÖR Stig Jonasson Drevstagatan 49A 681 00 KRISTINEH:N 0550 - 171 09	Sonja Peterson Ölmevagen 9A 652 30 KARLSTAD 054 - 11 94 11	Valla Johansson Industrigatan 12E 661 00 SÄFFLE	Allan Johansson SÄFFLE
			REDAKTOR Bernhard Granholm

NFV	UR INNEHÅLLET	1991:4
Släktforskar dagarna i Oskarshamn		2
Domboksstudier - en tidsödande källa		4
Ur Färnebo härads domböcker		5
Enskild skrift. Lönskaläge		6
Ur innehåll i domboksprotokoll		7
Domboksavskrifter 6 -register för Värmland		8
Årtal för lagar. Tingshuset i Häljebol		10
Mikrofilmade domböcker O-län. Antavlor		12
Tingsspel. Besök och träffar		14
Ordförandekonferens. Att registrera domböcker ..		16
Värmlands- L Bohusmål i Göta Hovrätt		17
Söderlundsättlingar		18
Informationsbok om Amerika		19
Kommunerna 1990. Målarräkningen. Ur domböcker ..		20
Arkiv. Landsarkiv i Karlstad?		22
VSFs arkiv. Nya medlemmar		23
Ur blad 6 FORUM		24
Boktips		26
Anor sökes		27
Anbytarträff i Grums. Västa nummer		28

\$\$\$ DETTA NUMMER HANDLAR OM DOMBÖCKER

SLÄKTFORSKARDAGARNA I OSKARSHAMN

LARS-GUNNAR SANDER

JAG SKALL HAR INTE GE MIG IN PÅ NÅGON
UTTÖMMANDE REDOGÖRELSE FÖR ALLT SOM
KUNDE SES OCH HÖRAS I OSKARSHAMN, UTAN
NÖJER MIG MED ATT ÅTERGE NÅGRA SPRIDDA
INTRYCK.

INVIGNING

Som vanligt var det tunnsått med värm-
länningar på detta årliga evenemang. Det
har tydligen ännu inte gatt upp för de
värmländska släktforskarna vad man kan
få uppleva vid dessa tillfällen.

Utställningen invigdes av landshövding
Krönmark som knöt an till de stora
världspolitiska händelserna av historisk
betydelse som vi i dessa dagar kan be-
vittna. Han pekade också på hur viktigt
det är för ett folk att bevara sin iden-
titet och historia i den kommande euro-
peiska gemenskapen. släktforskarna gör
här en betydelsefull insats.

⇒ **SLÄKTFORSKARDAGARNA**

UTSTÄLLNINGEN

Företag och institutioner i Oskarshamn var väl företrädde på utställningen. Speciellt fångade Oskarshamns bildarkiv mitt intresse. I en databas kunde man söka på namn eller ämnesomraden och få fram hänvisningar till bilder i arkivet.

Stockholms historiska databas visade rotemansarkivet, en kalla som kommer att bli mycket intressant för släktforskarna. Arkivet innehåller ca 9 miljoner personposter som nu med hjälp av data-teknik görs tillgänglig för forskning. Hittills är endast en del distrikt registrerade i databasen men trots det är registret redan mycket användbart. Det finns utskrift på mikrokort som är sorterade på årsintervall och födelse-församling. Jag fann t ex snabbt en släkting i detta register.

ORTNAMNSREGISTRET

Ortnamnsregistret i Uppsala var representerat med tolkningar av en del ortnamn i den småländska skärgården. Jag fastnade för **Bussviken** som sades vara härlett ur *buss* - en vanlig typ av lastfartyg under vikingatiden. Kan möjligen **Bössviken** i det värmländska Östra Ämtervik ha samma ursprung?

ESTNISK VÄNORT

Speciellt intresse tilldrog sig naturligtvis den långväga gästen på utställningen nämligen Pärnus museum. Pärnu är Oskarshamns vänort i Estland. Före världskriget var staden en av svenskar välbesökt badort och från denna tid visade **muséet** ett bildmaterial.

FORSKARFÖRTECKNINGAR

En del släktforskare hade med sig förteckningar över socknar och gårdar där de bedriver forskning. Dessa förteckningar passade man på att dela ut till folk som man träffade under släktforskardagarna. En ganska smart metod att knyta kontakt med andra forskare!

FÖREDRAG

Som vanligt hölls en mängd föredrag under släktforskardagarna. Jag hann bl a med att lyssna till Nils William Olsson som egentligen skulle ha talat om vart utvandrarerna från Kalmar lan tog vägen i Amerika. Så blev dock inte fallet utan föredragshalaren uppehöll sig i stallet vid den svenska utvandringen till olika delar av USA i största allmänhet. Bl a kom han in på utvandringen år 1869 från Sunnemo till Lindsborg i Kansas - det svenskaste av alla samhällen i USA.

Jag hade också tillfälle att höra Irma Ridbäck från SVAR, som bl a berättade om SVAR:s organisation. Institutionen finns nu på fyra norrländska orter, var och en specialiserad på sitt område. I t ex Junsele skall nu 27 000 rullar domböcker konverteras till mikrokort. En detalj som Irma Ridbäck nämnde var sockenstammoprotokollen - en ofta bortglömd källa i släktforskar-sammanhang.

RIKSSTÄMMAN

Vid riksstämman representerades vår förening av undertecknad och Bo Cider. Mycket kom att handla om förbundets svaga ekonomi. Förbundsstyrelsen föreslog en höjning av föreningarnas avgift med tre till nio kronor per medlem. Ett ombud motsatte sig detta och yrkade i stället på neddragningar av verksamheten. Detta gav anledning till diverse långdragna diskussioner och voteringar. Bl a ifrågasattes publikationen *Svenska Antavlor*. En förkrossande majoritet av ombuden ansåg dock att Svenska Antavlor skulle behållas. Förbundsstyrelsens förslag röstades alltså igenom. För vår förening innebar detta en kostnadsökning på 1200-1300 kr. Jag tror det blir en god investering.

Alingsås Släktforskarförening föreslog i en motion att de enskilda medlemmarna i medlemsföreningarna skulle få medlemsrabatt vid köp av förbundets produkter. Motionen avslögs eftersom det redan nu finns möjlighet för medlemsföreningarna att utnyttja sin rabatt vid lokal vidareförsäljning till sina medlemmar. Förslaget skulle dessutom dra med sig en tung administration.

I en annan motion föreslog Skånes Genealogiska Förbund att riksarkivet skulle uppmanas att prioritera omfilmning av dåligt och ej filmat material från kyrkobokföringen i stallet för konvertering av domboksmaterial till mikrokort. Eftersom en tidigare stamma redan beslutat rekommendera riksarkivet att nästa konverteringsobjekt borde bli domböckerna, så kunde man nu inte göra helomvändning och motionen avslögs därför. Dock beslöts att riksarkivet skulle uppmanas att inom ramen för nyfilmning prioritera omfilmning av material med dålig läsbarhet.

Nästa förbundsstämma hålls i Uppsala 14-16 augusti 1992.

Lars-Gunnar Sander

Motioner till årsmötet lämnas före 15/12

DOMBOKSSTUDIER - EN TIDSÖDANDE KÄLLA TILL GLÄDJE, av Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Våra äldre domböcker innehåller ett enastående rikt material av stort intresse för släktforskningen. Där får vi lära känna den miljö i vilken våra förfäder levde. Kyrkoböckernas torra uppgifter om namn och årtal kan kompletteras med livfulla skildringar av personernas liv och leverne. Har man tur kanske t o m en anfader beskrivs till utseende och klädsel. Protokollen återger ofta ordagrant va sökanden, kåranden och vittnen sagt inför rätten. Mellan raderna kan man t ex läsa om personen ifråga var en arrogant figur eller en tystlåten och stillsam medborgare. Har avslöjas också vilka som söp mer än lovligt, vilka som notoriskt återkom i krog- och marknadsslagsmål och vilka som hade kroniskt dålig ekonomi.

Det är väl framför allt i arvstvister och förmyndarprotokoll som man upptäcker släktskap som inte framgått av kyrkböckerna. Men även i övriga protokoll från såväl brott- som civilmål finns uppgifter om släktskap undanstuckna här och där i bisatser.

Att söka efter en viss person i ett kyrkoarkiv är förhållandevis enkelt. Kyrkböckerna är ju egentligen i sig själva utformade som register. Den grundläggande systemlösningen är genial och enkel. En modern datakonsult skulle knappast komma på något bättre!

Med domböckerna förhåller det sig emellertid på ett annat sätt. Protokollen är (i bästa fall) upptagna i kronologisk ordning, men det är i stort sett allt. I enstaka fall kan dock någon släktforskare ha upprättat ett register. Vi har naturligtvis också de årsvisa sakörelängderna, men där upptas endast personer som ådömts böter.

Till detta kommer sedan dombokens enorma storlek. Var och en som sett katalogerna över mikrofilmade domböcker förstår vilket ofantligt arkivmaterial som det är fråga om. Få har tid och ork att läsa igenom dessa väldiga sviter med rättgångsprotokoll. De flesta ger val upp vid blotta tanken, och det är egentligen synd. Jag tror att många inte ger sig i kast med domböckerna därför att de blivit "fartblinda" av forskningen i kyrkböckerna.

Forskning i domböcker måste därför utgå från något annorlunda förutsättningar än forskning i kyrkböcker:

*Utgå från att det kommer att ta tid. Låna inte mikrofilmerna - köp dem. Priset är visserligen högt, men det ska jämföras med vad det kostar att köpa bestsellers i bokhandeln. En rulle domböcker betyder spännande läsning i ca 1½ - 2 år.

*Syftet med forskningen bör främst vara att närmare lära känna anfäderna och den miljö de levde i. Som biprodukt kanske Du kan komma ytterligare en el-

ler annan generation tillbaka.

*Lämna ett register efter Dig till hjälp för Dig själv och för andra. Efter att ha plöjt igenom åtskilliga hundra sidor så kanske Du finner en uppgift om att en anfader var bror till Y - något Du tidigare ej känt till. Du erinrar Dig då att Du läst något synnerligen intressant om X eller Y, men vad var det och var i domboken stod det? Den här situationen är mycket förarglig att hamna i. Men har Du gjort ett register så undgår Du detta dilemma.

Ovanstående rekommendationer grundar sig på de erfarenheter jag gjort vid upprättandet av ett register för Hjo domböcker och som nyligen färdigställdes. Efter utgivningen av detta register har jag fått en del frågor om hur man går till väga. Det är i synnerhet en fråga som återkommer och som ger anledning till oro: "Hur har jag använt datorn?" Det tycks nämligen bland släktforskare ha spritt sig en vanföreställning om att dator är en nödvändig förutsättning för registerframställning. Sanningen är den att min dator i det här fallet har varit några skokartonger med registerkort. Märkvärdigare än så behöver det inte vara. Datortekniken kommer sannolikt att inom en inte alltför avlägsen framtid att tas i anspråk av släktforskningen på ett sätt som många idag inte ens vågar drömma om. Men fördenskull får den inte skrämja bort folk från att framställa register.

Mer om hur jag gjort när jag tagit fram mitt domboksregister, kan Du läsa om i Slakthistoriskt Forum nr 1:87. I ett tidigare nummer av vårt medlemsblad har jag skrivit om en kramargosse från Karlstad som råkade illa ut i Hjo. I kommande nummer skall jag berätta om andra värmlänningar som figurerar i stadens dombok.

 *Mikrofilmkopior £35 m) från riksarkiv-
 *vet kostar 1991 270:-/st + grundavgift;
 *per beställning 14:- + porto./Red

Ur Färnebo härads domböcker på 1600-talet

Kjell G. Aberg, Mellerud

Om tullplatsen vid Brattfors
hyttan

"Angaf och Tullförwaltaren i Philipstadh Walbd. Johan **Pärsson**, huruledes han **ifrån** den tijdh han först kom till samma Tulltjänst, har **måst** leja sigh stugu wigh **Brattfors** för den dar warande **tullplatz** skull, alt till des han för 4 **åhr** sedan för större Commoditet skull lat förordna **platzen** till **tulltag**handet längre waster, uth **ifrån hyttetämterne** och dar bygde sigh up en stugu medh spis **uthi** och en Cammare framföre, **uthan** spis **ännu**, hwilket **Nämnden åhörandes**, wittnade **så** sant wara." **Färnebo härads dombok 1673 9/12 pag. 57**

Om postgången på Värmlandsberg

"Emedan **Önshytte (Yngshyttans)** bergsmän beswarade sigh öwer Pbstbarande att det dem i Synnerheet **påbör**das och somblighe **willia** sigh unddragha, beropandes sigh **på Högh: Wälb:ne H:r LandzHöfdingens** tillstbnd att wara **derföre** befrijadhe; Men hawa doch dar **uppå** ingen **bockstaf** att stödia sigh widh, **Ty pålades** allom **där**sammastädes lijka plicht att bara Posten, till des **någhondeera** kan **fördeles** sigh **förred** (?) skrifftelighen framter, **Alså** faller **skåtet** nu **på** Nils och Par Joncöner ibidem, att bara posten itt **åhr** omkring." **Färnebo härads dombok 1674 27/5 pag. 31**

Några exempel på olika ämnen, som förekommer i domboksprotokollen. Man kan lära mycket om hur samhället fungerade.

DA Bjurbackens gård brann

Natten till den 22 april 1666 brann hammarpatronen Micken Hanssons **gård** i **Bjurbäcken**. Protokollet berättar bl a följande: "... denna stora **wådel**dh sig yppade om **Nattetijdh** **mädan** alla Suwo och förrän **någhon** waknadhe war ellden öwer heela **öwerwåningen** af **Sätebygningen**, och war **då redha(n)** **så häftigh** antänd öwer **Förstughudörren**, att han och hans Familie medh största **wånda** kunde uthkomma, sedan gick elden fort öwer alt att intet kunde **Salveras** (raddas), som war af synnerlighitt warde hwarken i **Mangård** eller **Ladhegårdh**, Boskapen undantagandes." **Färnebo härads dombok 1674 2/11 pag. 63f**

Om vägar i Färnebo härad

Framlade bokhållaren (vid Uddeholm) Jonas **Gråberg** "itt instrument Conci pierat i Nordmarkshyttelagz namn om wagherödingen millan **Beb:te** hytta och **Tutemohytta** i **Ålwedalen**". Det visade sig att man hade diskuterat detta vid Nordmarks gruva och bergsmannen hade skrivit under en **sådan** skrift, som nu framlades, men nämndemännen **från** Nordmarkshyttan **Nils** Jonsson och **Olof** Jönsson protesterade och sade att det **ändå** inte var den skrift som de hade underskrivit vid gruvan! Man had ändrat "**ängewagh**" till "**hyttewagh**", samt tillagt att ingen av bergsmannen hade klagat över att nbgon skada hade skett dem genom denna vägröjning. Därför vägrade ratten att sätta sitt härads signet under den skrivelsen vilket hammarpatronen **Johan Carl-**

ström på Uddeholm hade begärt genom sin bokhållare. Färnebo härads dombok 1674 2/11 pag. 61, 64

1679 omtalas att den nyröjda vägen mellan Uddeholm och Nordmarksgruvan som brukspatronen Johan Carlström hade låtit röja var klar.

1679 berättas även att landsgevaldigern tillsammans med torparna i Brattfors och Hedenskog skulle reparera den gamla vägen mellan Brattfors och Paradis. Färnebo härads dombok 1679 19/5 pag. 17.

Ny "kyrkskatt"

"Näst blef Annoterat, huruledess Bargzlaghen har Resolsolverat att Bargzkarlar, Tårpare, Gruwebrytare, daghekarlar, masmästare, Hytte-drängar, opciatiare, Bokerskor, Kröjerskor, falghdrengegar, Hammarsmeder, Mestersmeder samt driffte eller inhysesfolk, skolla alle årlighen Contribuera till Kiörckiorne i Fernebo Pastorat, hvarsin mark Silfwer(m)yt."

Färnebo härads dombok 1677 14/2 pag. 9

ENSKILD SKRIFT

LÖNSKALÄGE M M

UR STRÖDDA ANNOTATIONER 4/1990

Kanske har du någon gång stött på anteckningen "enskid skrift" följt av ett datum i en husförhörslängd. Jag och några bekanta har funnit denna och andra anteckningar av liknande innehåll, som t ex "hemlig kyrkoplikt". Vi har resonerat lite kring detta och jag ska nu försöka förklara vad "enskid skrift" och några andra begrepp som har samband med detta innebar. Jag kommer att ta hjälp av kyrkolagen 1686, några kungliga förordningar, samt uppslagsverk och släktforskningslitteratur.

Först några exempel ur källorna:

År 1664 anklagades Johan Andersson i Kåge (Västerbotten) och två kvinnor för att med hjälp av ett

såll försökt ta reda på en tjuv. Detta räknades till sk lövjeri (trolldom) och för detta dömdes de att böta 10 daler smt vardera till sockenkyrkan, samt att var för sig "stå uppenbara skrift".

Sockenstämmoprotokollet för Skallviks församling (Östergötlands län) meddelar år 1746 att Stina Nilsson, för lönskaläge med drängen Nils Hansson, undergått enskid skrift och fått avlösning i Skallviks kyrkas sakristia, inför prästen och tre sockenman. Nils Hansson undergick samma sak fyra månader senare.

I början av husförhörslängden 1831-35 för Hammarby församling (Stockholms län) finns en lista skriven av prästen. Denna upptar 12 personer, 11 kvinnor och en man. Där finns t ex värdshusidkerskan Susanna Lundahl på värdshuset Freden, som undergått hemlig kyrkoplikt för lönskaläger, samt f d båtsmannen Abraham Jansson Bissling som undergått uppenbar kyrkoplikt för stöld. De övriga 10 kvinnorna är alla pigor och har liksom Susanna undergått hemlig kyrkoplikt för lönskaläger.

Kyrkoordningen från 1572 upptog i anslutning till medeltida praxis den uppenbara skriften (bekännelsen), som form för grova syndares återupptagande i kyrkans gemenskap, de ålades kyrkoplikt. Kyrkoplikten fick till stor del karaktären av ett världsligt straff, som kunde ådömas av världsliga domstolar (enligt 1686 års kyrkolag endast av dessa).

I kyrkolagen från 1688 redogörs i kapitel 6-9 för skriftermål och avlösning. Tre olika typer av skriftermål tas upp: det hemliga skriftermålet, det allmänna skriftermålet och den uppenbara skriften/kyrkoplikten.

Hemligt skriftermål var en slags bikt enskilt inför prästen, där man kunde bekänna och få avlösning (under vissa förutsättningar), d v s syndernas förlåtelse, för grova synder, som t ex "lijfs- och högmållsaker", majestatsbrott, "förrädeligt upsåt emot fäderneslandet", brand, mord och "förgift", utan att bli angiven av prästen.

Allmänt **skriftermål** var när en eller flera gick fram inför prästen och bekände sina synder för att få avlösning. Detta kunde den som ville göra. Dock fick inte avlösning och nattvard ges åt bannlysta, de som bedrivit någon offentlig last, vilken hör under uppenbar skrift, de som inte kunde kristendomsstyckena, samt barn under 13-14 år. Gamla "them minnet är förfallit", "dumbar" samt besatta människor kunde få avlösning och nattvard, om de levde kristeligt och klarade av att be om syndernas förlåtelse.

Uppenbar skrift och kyrkoplikt var den offentliga syndabekännelse, som lagligen dömda, fick göra. Detta för att få Guds och

⇒

församlingens förlåtelse. Personen skulle inför församlingen erkänna sitt brott, betyga sin anger, be om förlåtelse och utlova bot och bättring. Om syndaren visade allvarlig ruelse och anger över sin synd skulle prästen avlösa honom och intaga honom i församlingen. Om någon tredskades med att utstå kyrkoplikten, så skulle de världsliga myndigheterna bista prästen. Om det gällde lönskaläger (=könsungänge mellan ogifta), så skulle, man såväl som kvinna, en söndag under högpredikan stå på en särskild sk "plichtepall", och därifrån i församlingens närvaro avlösas. Man kunde slippa offentligheten och istället få avlösningen i sakristian, om man betalade 100 daler smt till sockenkyrkan, hospitalet eller de fattiga i församlingen. Rörde det sig om "enkelt hor" (=könsungänge mellan man och kvinna, där den ena parten är gift) så gick det ingalunda att lösa sig med penningar. Prästen skulle också varna sockenborna att inte tala illa om personer som undergått kyrkoplikt, dessa kunde då straffas av världslig rätt. Syndaren hade ju varit botfärdig och ödmjukat sig inför Gud.

Bestämmelsen om pliktfull vid lönskaläge och enkelt hor, togs bort genom en kunglig förordning 1741. Istället fick man böta - 4 daler smt för män, 2 daler smt för kvinnor. De som dömts för lönskaläge eller enskilt hor fick dock inte njuta församlingens gemenskap förrän de undergått enskild skrift och avlösning i sakristian inför prästen och tre eller fyra av församlingens äldste. (Jfr exempel två). Detta skulle ske inom en månad efter domen. Följande sön- eller helgdag skulle sådant avkunnas (enligt ett visst föreskrivet formulär) från predikstolen, dock utan att nämna namn eller hemvist för inblandade personer. (Den i exempel tre nämnda hemliga kyrkoplikten, torde vara liktydig med enskild skrift).

Om orsaken till denna förändring av påföljden för lönskaläge och enkelt hor kan läsas i kungliga hovrättens brev från 2 december 1742. Av detta framgår att man ansåg syftet med kyrkoplikten/pliktfullen inte uppnåtts, utan att den tvärtom i sig kunde ses som orsak till vissa grova brott och missgärningar, i synnerhet barnamord. Därför ändrades lagstiftningen, vad gällde lönskaläge och enkelt hor på försök, enligt ovan, under 6 år för att utröna huruvida någon förändring i antalet brott (lägers-

mal, barnamord, tidelag och andra otuktslaster) kunde märkas, jämfört med samma tidsrymd före pliktfullens borttagande. För detta ändamål skulle häradsrätter, präster och hovrätter göra upp statistik, vilken skulle presenteras för riksdagen. I dessa förteckningar skulle ej de berörda personerna nämnas vid namn.

Den uppenbara skriften/kyrkoplikten försvann 1855, men levde ibland kvar fram emot sekelskiftet. Enskild skrift och avlösning upphörde som en form av straffpåföljd 1918.

Ett visst skydd för den personliga integriteten erhöles genom förordningen 1741. Att det ända, mot lagens intentioner kan tyckas, ibland finns så detaljerade uppgifter i kallorna om kyrkoplikten, beror troligen på att dessa källor var avsedda för prästens ögon enbart, och som stöd för dennes minne, snarare än för framtida Släktforskare. SN (=Stefan Nilsson, Örebro J.

UR INNEHALLET I DOMBOKSPROTOLL

URVAL AV INGVAR DAHL

- * Kriminalfall
- * Barns död
- * Bedrägerier
- * Stöld
- * Olaga brännvinsbränning
- * Fylleri och slagsmål
- * Förtal och ärekränkning
- * Hor och lönskaläge
- * Tvistemål (arv etc ...)
- * Saköreslängder (böter)
- * Stämmingslistor
- * Förordningar och påbud
- * Gastgiverier
- * Marknader
- * Näringsliv
- * Hantverk
- * Kvarnverksamhet
- * Skogsbruk
- * Svedjande
- * Arrenden (torp)
- * Fastighetsförsäljning
- * Syneprotokoll (t ex efter eldsvåda eller annan olycka)
- * Bouppteckningar
- * Testamenten
- * Skulder
- * Byalag och byaordning
- * Broar och vägar

Ingvar Dahl, Arvika

DOMBOKSAVSKRIFTER & -REGISTER FÖR VÄRMLAND.

Uppgjord okt -91.

År	Avskrift Register	Författare(avskr :e)	Placering
1550	<u>Hela Värmland</u> Bok: <u>En värmländsk dombok</u> , 1957.	Skriftserien <u>Nationen och Hembygden V</u> ARNE EKLUND.	
1550	<u>Rättegångssaker</u> , 19s	Vilmar Sjöberg, Vålberg	
1610	Ostersysslet (Fryksdal, Karl-skoga, Kil, Visnum, Värmlandsberg, Älvdalen, Ölme), 21s	Vilmar Sjöberg, Vålberg	
1635	Värmlands alla härad, 44s <u>Otte Torbjörnssons lagbok</u>	Vilmar Sjöberg, Vålberg Skriftser Nat och Hembygd V CARL IVAR STÄHLE	
1602-1700	<u>Fryksdal</u> Domboksutdrag, 634 s, reg: <u>tingsplats, tid, domare, kronorepresentant, nämndemän, person, ort, sak, ordförklaring.</u> Ystad 1987.	Gunnar Almqvist Värmlands museums skriftserie nr 18	
1610-1678	<u>Domboksutdrag</u> , 1969 Utdrag	Gunnar Almqvist Roland Kihlstedius Gunnar Almqvist Kay Leino	
1664-1680	<u>Färnebo</u> Reg: <u>släktnamn, förnamn, gårdar, ort, titel, yrke.</u> 2 del 280s.	Kjell Åberg, Mellerud	Gbg LA, Göta hovrättsarkiv, bibl Karlstad och Filipstad.
1699-1750	<u>Gillberg</u> Glava s:n, c:a 140 prot, MSK	Jarl Ericson, Arvika	
1600-1699	Avskrifter, personreg	Kjell Magnell	Värmlandsarkiv
1600-1900	Avskr under arbete, <u>reg:</u> nämndemän	Peter Olausson, Häljebol.	
1603-1652	<u>Grums</u> Avskrifter, personreg	Kjell Magnell	Värmlandsarkiv
1652-1684	Avskrifter	Vilmar Sjöberg, Vålberg	
1688-1690	Avskrifter	-"	
1691-1720	Spridda avskrifter	-"	
1782	Biskopsvisitation i Nor, 19s	-"	
1781-1807	Spridda avskr Nors sn stämoprotokoll, 30s	-"	
1796	Avskrifter u arb, MSK	Bernhard Granholm, Gms	
1600-1699	<u>Jösse</u> Avskrifter, personreg	Kjell Magnell	Värmlandsarkiv
1629-1751	Arvika, Eda, Köla. 120 prot, MSK	Jarl Ericson, Arvika	

Reg = register. MSK = maskinskrift. Gbg LA (GLA) = Göteborgs landsarkiv.

DOMBOKSAVSKRIFTER & 3 FOR VÄRMLAND. Uppgjord o)

År	Avskrift Register	Författare (avskr:e)	placering
HT1699- -HT1728	<u>Karlskoga</u> Resuméer.	Kjell Nordqvist, K:ga	Hembygdsarkivet, K:ga
1600-t	<u>Karlstad</u> Personregister	Olga Dahl	Gbg LA?
	<u>Kil</u> Spridda avskrifter?	Bo Lindwall, Ramsele	
1669-1753	<u>Nordmark</u> Järnskog, Karlanda, Sillerud c:a 260 prot, MSK	Jarl Ericson, Arvika	
1600-t	Omfattning okänd.	Bror Wideland	Gbg LA
1669-1860	Spridda avskrifter	Gun Albinsson-Karlsson, Karlstad	
	<u>Nyed</u>		
1619-1743	Näs Bro, S Ny, Huggenäs, c 650 prot, MSK	Jarl Ericson, Arvika	
	<u>Visnun</u>		
	<u>Väse</u>		
1667-1694	<u>Älvdal</u> Avskrifter	Lars Bäckvall	SVAR S4702 Nordiska mus:t
1694-1735	Avskrifter	---	S4703 ---
1694-1725	Avskrifter	---	S4704 ---
1728-1745	Avskrifter	---	S4705 ---
1745-1850	Avskrifter	---	S4706 ---
1603-1731	Avskrifter, m fl härader	---	S4701 ---
	Spridda avskrifter	Björn Olsson, Sunne	Gustavabygdens fören
1629-1650	<u>Olme</u> Ölme hd dombok, Kristinehamn 1921-24.	A E Löf	

Utom Värmland har Carin Widén skrivit av domböcker för Grythytte och Hällefors Bergslags härad 1657-1714 och ar i arbete med ären fram tom 1786. Register upprättat av Kjell Aberg finns för 1641-80.

Nämnas bör även Chris Henning, Stockholm, som enligt Forskarkatalog för Värmland 1988 gjort en bibliografi över

tryckta dom-, jorde- och kyrkoböcker.

Behjälpliga vid upprättande av ovanstående förteckning har varit: Vilmar Sjöberg, Jarl Ericson, Anna Landgren, Gun Albinsson-Karlsson, Roland Kihlstedius, Valter Berg, Björn Olsson, Carin Widén, Kjell Åberg och Peter Olausson.

Dessutom uppgifter ur Släkthistoriskt FORUM 4/84.

ARTAL FÖR LAGAR MM

- 1350 Magnus Erikssons landslag.
 1442 Kristoffers landslag.
 1477 Uppsala universitet grundas.
 1540 Fastighetsregistrering - jordeböcker införs.
 1571 Kyrkoförordningen.
 1614 Svea hovrätt inrättas.
 1626 Riddarhusordningen.
 1634 Handelsbalken.
 1636 Postordningen.
 1642 Stadga för fattigstugor.
 1664 Tjänstehjonsstadgan.
 1669 Skraordning.
 1680 Förbud mot äktenskap i led 3-5 upphävs.
 1686 Kyrkolagen.
 1688 Kyrkolagen börjar galla.
 1697 Kvinnan får rätt att vittna.
 1720 Ny skråordning.
 1734 1734 års lag.
 1736 1734 års lag börjar galla.
 1763 "Socknen skall föda sina fattiga".
 1766 Tryckfrihetsförordning.
 1772 Storhelgernas tredje- och fjärdedagar avskaffas.
 1777 1 riksdaler = 48 skillingar.
 1778 Barnamordsplakatet.
 1789 Högsta domstolen inrättas.
 1810 Ny förordning om skilsmässa.
 1834 1 daler specie = 2 2/3 daler banco = 4 daler riksgälds.
 1842 Folkskolestadgan.
 1845 Förbud mot kusinäktenskap upphävs.
 1845 Lika arvsrätt för man och kvinnor.
 1846 Skråtvånget upphävs.
 1848 Aktiebolagslagen.
 1855 1 riksdaler riksmünt = 100 öre.
 1858 Husagan upphävs.
 1860 Passtväng vid inrikes resor upphävs.
 1862 Kommunallagarna.
 1863 Alla ogifta kvinnor myndiga vid 25 år.
 1864 Fullständig näringsfrihet.
 1864 Strafflagen.
 1866 Oä barn får viss arvsrätt efter modern.
 1873 1 krona = 100 öre.
 1878 Meter- och decimalsystemet införs.
 1884 Kvinnan myndig vid 21 år.
 1901 Släktnamnsförordning.
 1902 Lag om tvångsomhändertagande av barn.
 1905 Oä barn får full arvsrätt efter modern.
 1906 Villkorlig dom införs.
 1918 Utackordering av fattiga upphör. Fattigvårdslagen.
 1921 Dödsstraffet avskaffas.
 1938 Semesterlagen.
 1951 Fullständig religionsfrihet.

- 1956 Socialhjälpslagen.
 1962 Nioårig grundskola.
 1963 Ny namnlagen.
 1965 Ny brottsbalk.
 1970 "Oä" barn får full arvsrätt efter fadern.
 1976 Fylleri avkriminaliseras.
 1980 Sekretesslagen.
 1980 socialtjänstlagen
 1989 Förmynderskap upphävs.

Källa: **BARBRO NORDLÖF** Rätthistoria för släktforskare.

TINGSHUSET ■ HÄLJEBOL

I nr 1991:2 av NFV rapporterade vi om Föreningen Tingshuset i Häljebol.

Tingshuset i Häljebol byggdes för att betjäna rättskipningen inom Gillbergs härad, omfattande socknarna Glava, Högerud, Stavnas, Värmskog, Gillberga, Långserud och Svanskog. Gillbergs härad omnämns för första gången i skrift i mitten av 1300-talet. Domböcker finns bevarade från år 1600 och framåt.

På 1940-talet kom Gillbergs och Näs härader att bilda ett gemensamt tingslag inom Södersysslets domsaga. År 1970 hölls det sista tinget i Häljebol.

Det nuvarande tingshuset byggdes 1908-1909. Arkitekt var dåvarande stadsarkitekten i Stockholm, Sigurd Westholm, med biträde av stadsarkitekt J A Bagger. Bygget utfördes av Alvangens Tegelbruks AB. Teglet kom troligen från tegelbruket i Säffle och det fraktades sjövägen upp för Byälven. Sten till den stabila grunden tog man från det närbelägna stenbrottet Rövarehalla på Häljebolsskogen.

Efter löften om att en textilindustri skulle etableras i lokalen sålde Säffle kommun tingshuset till en privatperson i mitten av 1970-talet. Någon industri kom aldrig dit. Huset såldes vidare på den privata marknaden och har använts som bostad. Sedan början av 1980-talet har det dock stött öde.

1988 fick namnlistor med vädjan till Säffle kommun att agera för husets bevarande närmare 500 underskrifter.

⇒ TINGSHUSET I HÄLJEBOL

**INTERIMSSTYRELSE
FÖRENING BILDAS
ÅTGÄRDSPLAN**

1990 bildades en interimsstyrelse för tingshusets bevarande. Den tog kontakt med myndigheter och arbetade fram ett handlingsprogram.

1991 den 5/5 bildades så Föreningen Tingshuset i Häljebol. Därmed verkställdes punkt 1 i interimsstyrelsens åtgärdsplan. Några av de övriga punkterna i denna plan är:

2. Stiftelse bildas.
3. Fastigheten förvärvas.
4. Reparationsarbeten utförs.

Käl la: TINGSHUSET I HÄLJEBOL - i går, i dag, i morgon. — — —

NULÄGET - FASTIGHETEN FÖRVÄRVAD

Om vad som hänt tills nu skriver föreningens ordförande Peter Olausson i Häljebolsbladet nr 5, okt 1991:

Sedan i våras, då Föreningen Tingshuset bildades har en del hänt. Föreningen har förvärvat huset och en uppröjning i huset och av tomten har påbörjats.

Ett färdigutrustat tingshus skall enligt de planer som presenterats i skrift & Tingshuset i Häljebol - i går, i dag, i morgon rymma bl a följande:

- * arbetsplats för minst två personer, som har till uppgift att registrera domböcker, emigrantlistor m m samt hjälpa till med fotografering och skriftframställning
- * samling av litteratur och arkivhandlingar om bygdens historia, öppen för alla
- * kriminalmuseum
- * möteslokaler
- * sommaröppen turistinformation med kafé
- * bostadslägenhet

Ett intressant projekt är också tanken på att skapa, öva in och framföra ett krönikespel i tingshussalen, där motiven hämtas från all den dramatik kring rättegångarna som de gamla domböckerna antalar.

Självklart har vi en lång väg att vandra för att förverkliga alla de planer, som är uppställda. Det kan

ta lite tid. Det som först händer är nu att husets utslitna hänggrännor byts och att den skadade fasaden lagas, så att inget ytterligare slitage på fastigheten skall ske. Detta är planerat ske nu i höst. Hur snabbt den inre restaureringen kan påbörjas är ännu oklart. Ett är varje fall säkert: ju fler av både företag, organisationer och privatpersoner som ger projektet sitt stöd, desto snabbare kommer det att genomföras.

Och stödja restaureringen av tingshuset i Häljebol kan man göra på flera sätt. Det går bra att

- * bli medlem i Föreningen Tingshuset - det kostar 50 kr/år och föreningens postgiro är 55 76 58-2.
- * köpa Larz Fribergs färgreproduktion av tingshuset från 1964. (Se bild nedan).
- * stötta projektet med pengar, byggmaterial av olika slag samt frivilligt arbete.
- * skänka föremål, foton, arkivalier, böcker m m till det tänkta museet och den tänkta forskningscentralen.

Den som vill veta mer om allt detta kan kontakta Peter Olausson, tel 0533-31024, Signe Andersson, tel 0533-30032 eller Pelle Larsson, tel 0533-31037. □

ATT ARBETA HED DOMBÖCKER - KONFERENS med temat registrering, utgivning och forskning hålles vid landsarkivet i Göteborg den 30/11. Vi återkommer i kommande nummer med rapportering. □

Larz Fribergs tuschteckning av tingshuset i Häljebol finns upptryckt i en kolorerad version. Bladet är tryckt i en begränsad upplaga och kan erhållas genom ordf i Föreningen Tingshuset Peter Olausson, tel 310 24. Det kostar 200 kr/st och säljs till förmån för tingshusets upprustning och tillskapat av ett forsknings- och kulturcentrum.

MIKROFILMADE DOHBÖCKER

GÖTEBORGS & BOHUS LÄN

Domboksmikrofilmer från Göteborgs & Bohus län finns som bekant inte att låna från länsbiblioteket i Göteborg. Men det finns möjlighet att till normalt pris (f n 270:-) köpa vissa kopior från riksarkivet. Dock först efter lite skriftväxling med såväl riksarkivet som landsarkivet i Göteborg.

Mikrofilm hanteras vid de statliga arkiven enligt följande rutin:

Generation 1 Originalfilm Silverhalogenid	Laggs i klimatarkiv. Beräknad beständighet: 200-300 år.
↓	
Generation 2 För kopiering Silverhalogenid	För framställning av brukskopior.
↓	
Generation 3 Bruksfilm Diazofilm	För läsning. Beräknad beständighet om förvaring i mörker: 40 år.

Originalfilmen förvaras på riksarkivet och får endast användas för att göra ny generation 2-film av. Detta sker när ny generation 2-film behöver framställas samt är planerad göras lagom innan beständigheten på generation 1-filmen går ut.

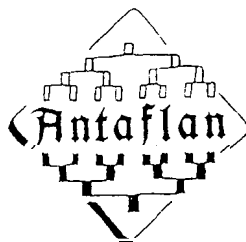
Generation 2-filmen förvaras på riksarkivet och/eller resp landsarkiv. Den är enbart avsedd för kopiering av generation 3-filmer (bruksfilmer) och får ej användas i läsapparat för läsning.

Generation 3-filmen är gjord av diazofilm på polyesterbas. Den är mer slitstark än silverfilm, men är ljuskänslig. Den är avsedd för läsning.

I detta fall hänvisade riksarkivet mig till landsarkivet i Göteborg. Där svarade man att man hade kopiefilm, men måste först ha kopieringsorder från riksarkivet. Till slut fick jag från riksarkivet köpa två kopior från Strömstads radhusrätt. Men för beställd film från Tanumbullarens häradsrätt uppgav man att man hade enbart arkivfilm.

Filmbeteckningar och innehåll:

Nr	Innehåll (Strömstads rr)
YZ5162	A1:10, 1741--1750 Fr o m 1745
	A1:11, 1751-1755
	A1:12, 1756-1760
	A1:13, 1761-1764
	A1:14, 1765-1767
	A1:15, 1768-1770. T o m 1768
YZ5165	A1:27, 1792
	A1:28, 1793
	A1:29, 1794-1795

-Av
Kenneth Stjärnell-

Min antavla sönderfaller distinkt i fyra grenar, Uppland, Västergötland, Värmland och Norge. Från Värmland och Norge kommer min fars anor.

Farfar, som inte var gift med Karen Hansdotter utan bara besökte henne då och då, gjorde i likhet med många andra värmlänningar (se Grinde) arbetsresor till Norrland. Han blev kvar där vilket resulterade i att jag har en stor mängd nyupptäckta släktingar i Klövsjö, Rätan, Haverö och andra ställen i mellersta Norrland. Både i farfars och farmors släkt förekommer många finnar som Gottlund hjälpt mig att identifiera som Porkka, Ampiainen, Kukkoinen och andra savolaksare.

Farfars anfäder och anmödrar har varit bosatta i Gräsmark och Östmark och min forskning där har skett uteslutande med hjälp av mikrokort och litteratur (Måwe, Gottlund, Axelsson, Almqvist) på den norska sidan; där framstegen varit större har jag kunnat använda bygdeböcker över Vinger och Eidskog.

Mina äldsta norska anor är från mitten av 1500-talet och bar de fantasieggande namnen Gulbrand Skullerud omnämnd 1593, Tor Grasmø som 1560 betalade skatt till Akershus, Klemet Pramhus som skattade 1560, Einar Hesbøl som 1560 skattade en get till Akershus och Gudmund Gjermshus som var brukare 1593.

Som framgår av antavlan var Arne Hansen Østgaarden 80 år när han fick sitt nionde och sista barn med sin 43 år yngre fru. Arne överträffas med god marginal av en annan anfader, den Arvikafödde finnen Johan Pedersen Porkka, som fick sitt 15:te och sista barn vid 89 års ålder med sin 38 år gamla fru.

Arnes fadersålder är "bekräftad" av Statsarkivet i Hamar. /Kenneth Stjärnell

Antavla nr 14 ⇒
insänd av: Kenneth Stjärnell
Habyvägen 19
511 63 SKENE

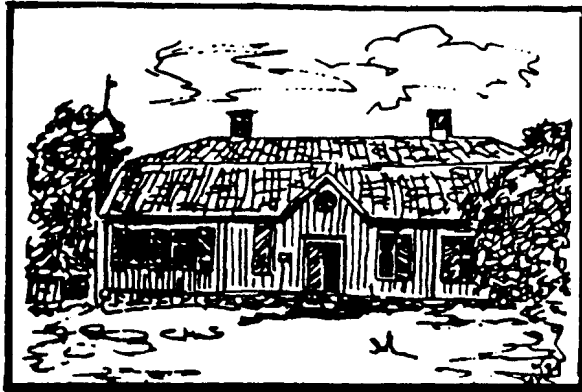
⇒ A1:30, 1796
A1:31, 1797

Filmerna är positiva (svart skrift). De är av varierande kvalitet. På vissa delar är skriften svag. BGM

14 Antavla för: HANS ARENT ERINES STJÄRNELL (LILJA), f 1893 i Haverö(Y). f<2> till Ketmeth Stjärnell

Gen: I Nr : 2-3(1)	II 4-7	III 8-15	IV 16-31	V 32-63
2 PÅLSON (LILJESTRAND) JÖNS f 1844-06-07 Östmark(S) d 1906-09-14 Hafverö(Y)	MATTSSON PÅL f 1800-10-26 Gräsmark(S) d 1864-01-29 Östmark(S)	MORTENSSON MATTES f 1766-08-16 Gräsmark(S) d 1836-10-12 Östmark(S)	PÅLSSON MORTEN 1718-1793 S Norrige-Gräsmark(S) CHRISTOFFERSDTR MARIA 1723-1794 Långnäskogen	
		PÅLSDTR MARIT f 1771-08-06 Gräsmark(S) d 1806-07-16 Gräsmark(S)	MATTSSON PÅL 1741-1810 Tassetorp- JANSDTR ANNKA 1739-1807	LARSSON MATTES 1707-1774 HENRIKSDTR MARIA 1709-1785 JANSSON JAN(JOHAN) 1717-
	PERSDTR HELGA f 1804-04-29 Östmark(S)	PERSSON PER f 1776-04-07 Kappans- torp, Östmark(S)	JONSSON PER 1747-1818 JÖNSDTR HELGA 1742-1784 Långerud	PERSSON JON 1710-1765 ERIKSDTR INGEBORG 1725-1796 BENGISSON JÖNS 1706-1777 BENGTSDTR KERSTIN
1 Ansökare: STJÄRNELL (LILJA) HANS ARENT ERINES f 1893-06-27 Hafverö(Y) d 1982-02-04 Uppsala(C)	ERIKSEN AAMOT HANS f 1833 Vinger.N	ANDERSEN AAMOT ERIK f 1787 Vinger.N d 1865-04-23	ERIKSEN ANDERS 1749- ANDERSDTR AAMOT VALBORG 1753-1831	
	HANSDTR FRELSET(LINNA) KARI f 1803 Vinger.N d 1879-04-10	OLSEN LINNA HANS 1767- Vinger.N- ERIKSDTR BRITA- 1767- Bogen(S)-	JOHANSSON(MARCK) ERIK 1725-1782 Bada NILSDTR KJERSTIN 1734-1799 Östmark(S)	PÄRSSON JOHAN 1689- PÄRSDTR DORDI IFVARSSON NILS 1694-1772 ÖLUFSDTR MARIT 1710-1775
3 HANSDTR KAREN f 1856-10-13 Kongsvinger.N d 1927 Hafverö(Y)	ARNESDTR AABERG ELLEN ELISABET MARTEA f 1830-08-14 Vinger.N d 1931 USA	HANSEN ØSTGAARDEN ARNE f 1749 Vinger.N d 1831-01-21	ARNESØSTGAARDEN HANS 1711-1789 ERIKSDTR SKULLERUD LISBETH 1726-1752	PEDERSEN ANDERS 1715-1802 MARCUSDTR HOLT MARTE 1721-1775 HANSEN ØSTGAARDEN OLE 1733-1776 ØLSDTR KARTERUD INGER 1747- ANDERSSON ERIK Bogen(S) JØNSDTR MARIA Bogen(S)
		HANSDTR SKULLERUD OLEA f 1792 Vinger.N d	OLSEN SKULLERUD HANS 1767-1831 GUTTORMSDTR SOLBERG MAREN 1772-1837	HANSEN ØSTGAARDEN ARNE 1673-1759 MATTESDTR MARTE Flammåren Kolbjørnsrud 1683-1754 OLSEN SKULLERUD ERIK 1689-1770 JAKOBSDTR FAGERNES KARI 1685-1742 ERIKSEN SKULLERUD OLE 1727-1771 PEDERSDTR SOLBERG KARI 1727-1808 PEDERSEN SOLBERG GUTTORM 1733-1778 GUNDERSDTR SKULLERUD KARI 1740-1807

910114| Bokstav inom parentes: Östmark(S) anger lan i Sverige.
Bokstav efter punkt: Vinger.N anger land.

FRÅN OSKARSHAMN
TINGSSPEL I ISHULTS TINGSHUSRÄTTFÄRDIGHET UPPHÖJER ETT FOLK
MEN SYND ÄR FOLKETS VANÄRA

Denna devis finns på väggen ovan domarebordet i Ishults tingshus från 1729. 1984 och 1987 utfördes där ett tingsspel skrivet av Gunnar Wennerberg. Spelet byggde på utdrag ur domböcker från Tunalans härad.

Vid slaktforscardagarna uppfördes spelet i teatern där man på scenen hade byggt interiören av tingssalen. Tre mal spelades upp: en kvinna anklagad för olaga brännvinstillverkning i bryggshuset, en piga som varit för pråligt kladd i kyrkan samt ett mal som rörde lönskaläge. Amatörskadespelare i tidstrogen klädsel framförde spelet på ett utmärkt sätt. De olika rollerna blev till personligheter. Som helhetsintryck fick man en god bild av hur det kunde ha gatt till när det hände./BGm

SETT SAGT HÖRT SMÅTT & GOTT I OSKARSHAMN

* Om man slutade ge ut Svenska Antavlor så skulle man kanske mista flera stödjande medlemmar - det är dessa som finansierar Svenska Antavlor.

* Samverkan med Genealogiska Föreningen bör eftersträvas.

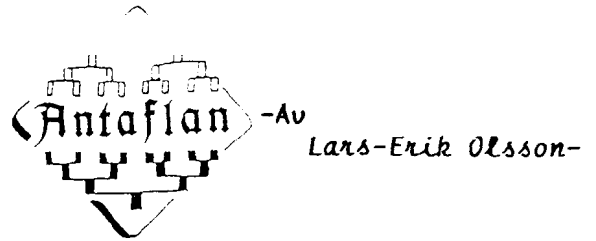
* Dialekt- och Folkminnesarkivet i Uppsala registrerar namn även på husdjur.

* Oskarshamn blev stad 1856 när Oskar I var kung. Tidigare var den köping och bar namnet Döderhultsvik.

* Eva Fredriksson omvaldes som styrelseledamot i SSFs styrelse på två år.

BESÖK PÅ KONAUNARKIVET
1991-09-19

Besöket på kommunarkivet var intressant. Marie Esplund och Annette Stenbäck hade ställt upp och berättade om arkivet samt visade arkivlokalerna. De berättade även om sitt arbete. En kommunarkivariers ar-

Jag har hållit på och släktforskat i ungefär 4 år och har fått fram en hel del, men eftersom min mor kommer från Danmark, har jag huvudsakligen forskat på min fars sida. På denna tavla har jag min far som ansökare. Anorna är från östra Värmland samt i de angränsande socknarna i Dalarna.

Lars-Erik Olsson

Antavla nr 15

insänd av: Lars-Erik Olsson	tom 20/12: ⇒
Rundvagen 6	Box 1047
890 KÖPMANHOLMEN	770 73
	GARPENBERG

⇒ BESÖK PÅ KOMMUNARKIVET

bete består bl a dels i att varda gamla dokument och dels se till att dagens dokumentflöde fungerar på ett rationellt sätt till fromma för framtidens forskare. I arkivet finns förutom kommunens handlingar privata arkiv, bl a en samling med gamla fotografier från Karlstad.

Träffen avslutades med visning av ett videoband från slaktforscardagarna i Västerås 1990 med Nils William Olssons föredrag om emigrantforskning.

PÅ SKOLHUSEET & CARLSTADGILLET

1991-10-17

Skolmuséet och Carlstads-Gillet besöktes den 17/10. Knut Jonsson, Karl-Axel Branzell, Robert Fast och Harald Persson förrevisade och berättade. Bland intressanta föremål kan nämnas en skolbank med sand att skriva i, gammal brandkårsutrustning samt arkivhandlingar bestående av affärshandlingar och fotografier.

I nästa nummer av NFV berättar Harald Persson mer ingående om såväl muséet som Carlstads-Gillet.

NORSK-SVENSK TRÄFF I HALDEN

1991-10-20

Red besökte den 20/10 Gränsbygdens släktforskares träff i Halden. Man berättade bl a om ett datorbaserat register över invandrande svenskar 1850-1910 med ca 20 000 namn. Registret är under inmatning. 81 a finns svenskar som deltog i byggandet av Østfolds-banan.

15 Antavla för: GUSTAV INGVAR OLSSON. f 1928-07-23, Råmen(S). far till Lars-Erik Olsson.

Gen: I Nr : 2-3(1)	II 4-7	III 8-15	IV 16-31	V 32-63
2 OLSSON KARL Skoogsarbetare f 1894-11-24 Gustav Adolf(S) d 1965-07-31 Norra Råda(S)	SVENSSON OLOF Skoogsarbetare f 1854-07-05 Gustav Adolf(S) d 1934-07-14 Gustav Adolf(S)	JONSSON SVEN Torpare f 1809-04-06 Gustav Adolf(S) d 1854-04-11 Gustav Adolf(S) OLSDOTTER INGEBORG f 1824-03-14 Lysvik(S) d 1884-12-14 Gustav Adolf(S)	ERLANDSSON JON 1779-1853 Gustav Adolf(S) - Gustav Adolf(S) SVENSDOTTER KJERSTIN 1786-1842 Gustav Adolf(S) - Gustav Adolf(S) PARRSSON OLOF Drång 1792-1824 Ekshäråd(S) - Lysvik(S) INGEBORG 1803-1864 PERSDOTTER Lysvik(S) - Lysvik(S)	JONASSON ERLAND Gustav Adolf(S) 1740-1814 JONSDOTTER BRITTA Norra Råda(S) 1739-1813 PETERSSON SVEN Gustav Adolf(S) 1755-1827 HAKANSDOTTER ANNIKA Gustav Adolf(S) 1758-1813 OLOFSSON PER Lysvik(S) 1757-1817 PERSDOTTER INGEBORG Ekshäråd(S) 1763-1842 JANSSON PEHR Fältjägare Lysvik(S) 1762-1829 ELOFSDOTTER MARIA Lysvik(S) 1781-1847 PERRSON JAN Torpare Gustav Adolf(S) 1769-1820 TORBJÖRNDOTTER KJERSTIN Norra Råda(S) 1781-1837 PARRSSON LARS Mjöltnare Norra Råda(S) 1760-1827 OLSDOTTER MARGARETHA Norra Råda(S) 1783-1827 LARRSSON ERIK Torpare Nordmark(S) 1780-1854 MOBACK JOHANNA Färnebo(S) 1777-1853 HAKANSSON PEHR Torpare Nordmark(S) 1754-1835 ERIKSDOTTER BRITA Nordmark(S) 1764-1849 JANSSON OLOF Torpare övre Ullerud(S) 1761-1826 ADOLPHSDOTTER ANNA övre Ullerud(S) 1757-1802 HAKANSSON NILS Torpare Råmen(S) 1761-1843 JANSDOTTER STINA Råmen(S) 1772-1847
1 Ansökare: OLSSON INGVAR Divisionschef f 1928-07-23 Råmen(S)	f 1862-09-22 Gustav Adolf(S) d 1918-07-30 Gustav Adolf(S)	NILSSON JAN Hyttarbetare f 1835-11-17 Gustav Adolf(S) d 1886-03-02 Gustav Adolf(S) ANDERSDOTTER STINA LISA f 1841-03-08 Gustav Adolf(S) d 1879-05-31 Gustav Adolf(S)	JANSSON NILS Torpare 1807-1876 Gustav Adolf(S) - Gustav Adolf(S) LARSDOTTER MARIA 1809-1852 Norra Råda(S) - Gustav Adolf(S) ERIKSSON ANDERS Masmästare 1804-1855 Nordmark(S) - Gustav Adolf(S) PERSDOTTER BRITTA 1799-1873 Nordmark(S) - Gustav Adolf(S)	LARSSON ERIK Torpare Nordmark(S) 1780-1854 MOBACK JOHANNA Färnebo(S) 1777-1853 HAKANSSON PEHR Torpare Nordmark(S) 1754-1835 ERIKSDOTTER BRITA Nordmark(S) 1764-1849 JANSSON OLOF Torpare övre Ullerud(S) 1761-1826 ADOLPHSDOTTER ANNA övre Ullerud(S) 1757-1802 HAKANSSON NILS Torpare Råmen(S) 1761-1843 JANSDOTTER STINA Råmen(S) 1772-1847
3 ÖSTIN MXRTA f 1902-01-04 Råmen(S) d 1971-05-03 Norra Råda(S)	ÖSTIN JOHAN Skomakare f 1864-04-10 Råmen(S) d 1939-06-05 Råmen(S)	ÖSTIN JAN Skomakare f 1830-04-20 Råmen(S) d 1894-10-18 Råmen(S) GUSTAFSDOTTER ANNA STINA f 1833-10-23 Råmen(S) d 1906-07-30 Råmen(S)	OLSSON-ÖSTIN CARL Smed 1792-1872 Älvsbacka(S) - Råmen(S) NILSDOTTER CAJSA 1794-1877 Råmen(S) - Råmen(S) MAGNUSDOTTER ANNA 1809-1896 Råmen(S) - Råmen(S)	JANSSON MAGNUS Torpare Råmen(S) 1771-1841 KRUSE STINA Råmen(S) 1775-1851 DANIELSSON DANIEL Smedmäst. Gustav Adolf(S) 1762-1818 BENGTSDOTTER ANNICKA Gustav Adolf(S) 1767-1835 ABRAHAMSSON ANDERS Gustav Adolf(S) 1776-1835 JONSDOTTER MARIT Gustav Adolf(S) 1772-1843 PERRSON JAN Kolare Safnäs(W) 1794-1838 PETERSDOTTER STINA Safnäs(W) 1784-1829 CARLSSON CARL Lärna(W) 1778-1839 OLSDOTTER CHATARINA Äppelbo(W) 1786-1861
	DANIELSDOTTER MATILDA f 1875-06-04 Råmen(S) d 1951-09-08 Råmen(S)	JANSSON DANIEL Torpare f 1836-03-29 Norra Råda(S) d 1900-11-12 Råmen(S) LARSDOTTER STINA f 1842-02-02 Säfnäs(W) d 1892-03-12 Råmen(S)	DANIELSSON JAN Smed 1802-1849 Gustav Adolf(S) - Gustav Adolf(S) ANDERSDOTTER LISA 1812-1874 Gustav Adolf(S) - Gustav Adolf(S) JANSSON LARS Torpare 1822-1881 Säfnäs(W) - Tyngsjö(W) CARLSDOTTER LISA 1823-1905 Järna(W) - Tyngsjö(W)	DANIELSSON DANIEL Smedmäst. Gustav Adolf(S) 1762-1818 BENGTSDOTTER ANNICKA Gustav Adolf(S) 1767-1835 ABRAHAMSSON ANDERS Gustav Adolf(S) 1776-1835 JONSDOTTER MARIT Gustav Adolf(S) 1772-1843 PERRSON JAN Kolare Safnäs(W) 1794-1838 PETERSDOTTER STINA Safnäs(W) 1784-1829 CARLSSON CARL Lärna(W) 1778-1839 OLSDOTTER CHATARINA Äppelbo(W) 1786-1861

910308

NEW 17:4 NEW

ORDFÖRANDEKONFERENS I OSKARSHAMN

Släktforskarlagarna i Oskarshamn inleddes på anrika Fredriksbergs herrgård den 27 september med en ordförandekonferens. Det var fem ämnesområden som diskuterades: ekonomi, släktforskarförteckningar, lokal politisk påverkan, databaser och publikationer.

Förbundets ekonomi måste förbättras avsevärt. Fler stödjande medlemmar behövs eftersom det är framför allt dessa som bidrar till inkomsterna. Så du som laser detta, bli stödjande medlem om du ej redan är det. Svensk släktforskning måste ha ett starkt förbund som kan ta tillvara vara intressen och driva riksgemensamma projekt till nytta för oss alla. Då GF också synes ha en svag ekonomi rekommenderades allmänt ett närmare samarbete med GF. Publikationen Svenska Antavlor ska vara eller inte vara diskuteras. En del deltagare ansåg att den kunde undvaras.

Alla tycks vara eniga om hur en framtida släktforskarförteckning i stort skall utformas. Den bör vara datoriserad med uppdateringen förlagd till de lokala föreningarna. Det mest troliga är att förteckningen kommer att göras tillgänglig på mikrokort. En tryckt förteckning blir alldeles för dyr. Möjligen kan lokala förteckningar skrivas ut från databasen och tryckas om så önskas. I stort sett sammanfaller den allmänna uppfattningen i denna fråga med de synpunkter som vår styrelse framfört i remissvar till förbundet.

Det är viktigt att vara politiker får upp ögonen för släktforskningens betydelse. Här gavs en mängd uppslag om hur man kunde gå till väga. Släktforskarna kan t ex gå ut i skolorna och berätta om sin hobby och på så sätt fånga politikernas intresse.

Många släktforskare är i dag sysselsatta med att bygga upp databaser. Problemet blir nu att sprida kännedom om alla dessa databaser och göra dem tillgängliga. Mitt förslag härom året att skapa ett generalregister för genealogisk litteratur togs även upp. Det var glädjande att höra att projektet bedömdes som realistiskt och därför borde prioriteras.

Det slutligen gällde publikationer, framfördes några friska och tankeväckande idéer. Det mest intressanta var väl förslaget om en rikstäckande publikation för enbart efterlysningar. Sådana finns redan i USA och Tyskland. Även här rekommenderas samarbete med GF.

Lars-Gunnar Sander

ATT REGISTRERA DOMBÖCKER

Som meddelas på annan plats i medlemsbladet så kommer en konferens om domboksforskning att hållas i Göteborg den 30 november. Arrangörer av konferensen är Sveriges Hembygdsförbund, Historiska institutionen vid Göteborgs universitet och Landsarkivet i Göteborg.

I inbjudan skriver man: Sveriges ~ m bygdsförbund arbetar bl u för att öka kontakterna mellan universitetsforskningen och hembygdsforskningen. Ett led i detta arbete är att skapa tillfällen för utbyte av information och erfarenheter. Domböckerna ut en källserie av stor betydelse för såväl yrkes- som fritidsforskare. Kring detta väldiga och värdefulla material finns en rad problem, bl a rörande registrering, utgivning och praktiskt utnyttjande.

Som föreläsare medverkar 1:e arkivarie PER CLEMENSSON, kommunarkivarie PETER OLAUSSON, fil dr LENNART PALM, hembygdsforskare ELSA SJÖDAHL och professor EVA ÖSTERBERG.

Problemet med registrering har tidigare berörts av LARS-GUNNAR SANDER i Att göra ett domboksregister (Släkthistoriskt FORUM 1/87) där han beskriver ett arbete med att registrera Hjo stads domböcker 1691-1799. Lars-Gunnar beskriver varför han påbörjade registreringen: Dels ville jag hitta de felande länkarna i släkttavlan, dels ville jag veta mer om de aktuella personerna än vad som framgick av de knapphändiga kyrkböckerna. Slutligen tyckte jag det skulle vara intressant att låta kanna den miljö som dessa mina släktingar levat i. Resultatet blev ett register med 4600 namn.

På sid 4 i detta nummer berättar Lars-Gunnar själv om hur han gjorde registret.

Han föreslår även grunder för hur man skall registrera malen i protokollen. Man bör ge personerna en tre-ställig kod med följande begrepp:

Typ av protokoll

Typ av ärende

Förekommer som (personens roll i målet)

Om publicering skriver HÅKAN SKOGSJÖ i samma nummer: ... och att publicera ett register. Här beskrivs publiceringsproblemet i allmänhet och Lars-Gunnars i synnerhet. Hakan Skogsjö kommer till samma resultat i tankegangen som arets ordförandekonferens - man bör kontakta SVAR och höra sig för om överföring av registret till mikrokort.

Bernhard Granholm

" VÄRMLANDS- & BOHUSMAL " ■ GÖTA HOVRÄTT 1755

Volym: BIIA:59 Kort: S2711 Län: Bohuslän & Värmland Ar: 1755

Nr	Ru	S	Socken	Mål	Ständ(e)	ngsrätts dom	Hovrätts dom
1				Bortstulit 2 hästar	Anders Andersson, Sörgården	3 års arbete på fästning	6 år på Christianstads fästning
1	E		Marstrand (O)	Mord	Anders Andersson, Thorsgården		20 par spo
2	A		Ostra Hising(O)	Hugg och slag	Johan Ekeroth	Dödsstraff	40 par spo
2	A		Lane(O)	Kiottsligt umgänge med Hans Norman	Ankan Anna Nilsdtr	Böter	Böter
2	C		Filipstad (S)	Inbrott	Jonas Johansson	I galga hängas	40 par spo. 3 dr i Landskrona.
2	C		Fryksdal (S)	Hor med gifta mannen Peter Nyquist	Kärna Ersdotter		24 par ris.
4	C		Karlstad(S)	Öppnat brev i bancotransport. Stulit 2800 daler	Elin Nilsdotter	Dödsstraff	Calmare spinnhus 8 år.
4	E		Uddevalla (O)	Barnamord	Gambla Anna Persdtr	Dödsstraff	
5	B		Inlands Torpe(O)	Stulit silverbagare	Wilhelm Olsson Jöns Olsson Pigan Margareta Andersdotter	Bota 6x bagarens varde = 144 C:r	faststalles
5	C		Alvdal(S)	Slagit sin fader	Anders Jönsson	40 par spo	14 dagars fängelse
5	D		Örust och Tjörn(O)	Wällande till 79 år gamla mannen Simon Torbjörssons timade död	Lars Håkansson		Frikänd
5	D		Örust och Tjörn(O)	Tre år gamla gässens genom bösseskott timade död	Bonden Thore Arfwidsson och nio år gamla son Peter Thoresson	Thore böta eller 40 par spo. Matts af föräldrarna uti någon landtbetientes närvaro blifwa agad.	
5	D		Örust och Tjörn	Öqwadat swärfader	Olof Simonsson	Böter el 17 par spo	
5	E		Säfwedahl (O)	Tjufnad	Swen Larsson	Böter	
6	B		Göteborg(O)	Barnamord.	Christina Thoresdtr	Dödsstraff	Halshuggas och å bale brännas
2	C		Jösse(S)	Förolämpat sin svärmor änkan Ingeborg Ericksdtr samt stött och skuffat sin fader klockaren Erick Andersson	Bonden Anders Persson	20 par spo	Domen fastställs
5	C		Alvdals(S)	Slagit sin föräldrar	Bonden Jon Larsson i Hölje	Halshuggas	30 par spo. i Wahrbergs fästning. 5 års arbete.
7	C	118	Kil(S)	Blodskam	Ugifta qwinsipersonen Stina Andersdtr i Brätten, gifta Nils Olsson i Baggetorp och thess son Christopher Nilsson	Mista lifwet, halshuggas ej d kyrkiogdrd begrafwas	Ej kunnat öwertygas weta af hwarandras olofl be- blandelse. Nils: enkelt hor Christopher: lönskaläge. tina 30 par ris. försändas till Göteborgs spinnhus at her i 3 års tid till ar- ete hållas, hwarefter hon id wite af 9 par ris för- judes at til förargelses ndwikande aldrig återkom- na i orten ther brottet kkedt.
7	C		Kil(S)	Slagit sin hustru Maria Mänsdotter med eldgaffel	Jonas Lager	20 par spo	10 par spo
7	E		Tunge- Stängens- Sörbygden (O)	Brukät widskepelse wid be- gåendet af Herrans Heliga Nattward. Tagit thet wäl- signade brödet ifrdn mun- nen och thetsamna uti et kläde inwecklat i tanka at thermed bota et dess spada barn.	Dordi Olofsdotter	Böter 40 caroliner	Böter 50 daler
9	D		Fryksdal(S)	Swagerskapsbrott med sin afledne systers man	Annika Ersdotter, td	24 par ris	Domen fastställs
10	A		Alvdals(S)	Försummat tillsäga Karin Mänsdotter att sig till vara taga för häst. Karin omkullfallit i skacklarna och skadats till döds.	Lars Nilsson, Käll- bäcken	20 caroliner wadabot	Domen fastställs

Jag har tidigare sänt mällista även till Föreningen Strömstads släktforskare. Denna gång är listorna sammanslagna och omfattar således Bohuslän och Värmland. Som tidigare är de inte helt fullständiga. Fortsättning på 1755 följer i ett kommande nummer.

SÖDERLUNDSÄTTLINGAR FRÅN FJÄLL, MANGSKOG

KENNETH LARSSON

Den 16 april 1841 sköt sig Ernst August Söderlund i Övre Fjäll efter att först ha skjutit sin svåger, 54-åriga soldaten Petter Åstbom från Åstenäs. Söderlund var född i Stockholm den 8 juni 1811, som till skomakarmästaren Johan S; systemen Sofia iihelmina var för övrigt gift med kyrkoherden Erik Carlstrand i Brunskog.

Orsaken till dådet har val inte kunnat utredas; klart ar att Söderlund hade dalgigt ölsinne. Diverse rykten spreds, bland annat om hur han i fyllan flera gånger hade misshandlat både husdjur och maka. Kanske var det vid ett sadant tillfälle som Åstbom försökte tillrättavisa svågern, varvid dennes eldfångda humör i stallet vandes mot honom. Det påstods också att hustrun med den lilla dottern i famnen förfärad tog sin tillflykt till gödselstacken denna olycksaliga fredag efter påsk 1841. Något av en lokal sevärighet blev val den mosse i Övre Fjäll dar han begravdes; som mördare tilläts han ju inte vila i vigd jord. Platsen ar ännu idag val utmärkt, vid vägen mellan Fjäll och Arbotten.

Hustrun hette Maja Blomström och var född i Moriansfors i Brunskog 1813. Parets enda barn föddes på skärtorsdagen 1841; hon var alltså endast 8 dagar gammal nar dramat utspelade sig dar uppe i Fjäll. Maja gifte tre år senare om sig med Jan Jacob Evenström från Västmanland och flyttade till Arvika, dottern Marta blev gift med lantbrukaren Per Andersson från Överbråten i Bjurbäcken, född 1835. De bosatte sig i Portnär i Gräsmark och fick sju barn. På ålderns höst flyttade de åter till Mangskog; bada dog 1918 Dar Sör i Slobyn hos dottern Marta. Av barnen dog två unga, tre for till Amerika och fick dar familjer. Två blev dock kvar i Gräsmark; Johan f 1860 och Marta f 1871.

Kenneth Larsson

Vidstående släktutredning har ytterligare 3 generationer. Hela släktutredningen finns i VSFs arkiv i Gamla Badhuset. —

VARFÖR FJÄRRLÅNEAVGIFTER PÅ MIKROKORT OCH BÖCKER INTE RÄKNAS PÅ LIKA SÄTT.

Avgifterna för fjärrldn på böcker belastar inte biblioteket, utan täcks av ett centralt konto på kommunen, där all porto ingir. Dessutom är inte de kostnader lika stora som kostnaderna för mikrofichebeställningarna. Utgiften för delta har hittills täckts av bokanslaget som på detta sätt blir ordentligt urgröpt, eftersom vi 1990 hade en utgift för delta på 10.000 kronor som betalas direkt till SVAR./Kulturnämnden i Forshaga.

Linnea Holmberg, Lerum har till kammarrätten överklagat Lerums kommuns beslut om avgiftshöjning pd lån av SVARs mikrokort.

UR SLÄKTFORSKARFÖRTECKNING

Socken	Tid. År	Personer
Ekshärad	1600-tal	Olof Simonsson Påvel Larsson
Filipstad	1700	Sven Svensson
Färnebo	1700-tal	Jon Jonssons anka Jon Jonsson Eric Jansson
Kroppa	1584-1726	Åskagssläkten
Lungsund	1660-tal	Biör NN
Alvsbacka	1700-tal	Annika Andersdtr Holm

Dessutom: C,L,T,U,W län.

Gustav Gustavsson, Bolagshagen 5C, 73850 NÖRBERG

UR SLÄKTUTREDNING

Andersson Olof f 2/11 1776 Ingridssbyn, Kila. G 3 ggr, totalt 13 barn. Barn 1 (i g1) Andréas f 1807, Barn 13 (g3) Britta Lisa f 1849. Ett barnbarnsbarn till Olof ungefär jämnårigt med hans barn Britta Lisa. Peter Funke, Gladiolusg 5G, 43161 MÖLNDAL.

NY STIL PÅ BLADET

Vi har fatt ett erbjudande att till ett fördelaktigt pris få medlemsbladet framställt med datateknik av Harald Persson, verksam i Carlstads-Gillet. Med denna teknik kan man få ett bättre utnyttjande av sidutrymmet utan att behöva skriva om texten. Man kan med tätare radavstånd få plats med mer text per sida. Om man då väljer att ha samma innehåll så kompenseras kostnaden av ett minskat sidantal.

Sida 19 är ett prov med den nya tekniken. Dessutom ges ett exempel på hur en annons i bladet skulle kunna se ut. Att införa annonser ar dock inte aktuellt; frågan har inte behandlats av styrelsen.

Vi vill ha synpunkter på den nya utformningen av medlemsbladet. Vi kommer att på prov ge ut ett helt nummer framställt med den nya tekniken.

Bernhard Granholm

* Se information om VSFs arkiv på sid 23

Informationsbok om Amerika

Chefen för **Generallandkontoret** Rapport. 1 nov 1869. I rapporten redovisas utdelning och försäljning av mark under det gångna Året. Det finns **en** detaljerad **beskrivning** av "Det rektangulära mätningssystemet", **alltså** uppdelningen av större delen av Amerika i **townships** och sektioner. **Et** intressant kapitel handlar om **aganderätten** och där finns tankegångar som är aktuella nu, mer än 120 Å senare. **Några** citat:

Eganderätten

Individuell **egendomsrätt** är ett av **huvudvilkoren** för sann **upplysning**. **Lägre samhällsklasser** kunna visserligen existera, **såsom** nomadiska organisationer med gemensam **egendomsrätt** till jorden och endast en temporär **varstad** under den fruktbara årstiden, men sådana principer utgöra **oöfverstigliga** hinder för **mensklighetens framåtskridande** bildning, vare sig sociell **eller** individuell. Ett **samhälle** av en **sådan** låg ordning **uppnår** aldrig en högre ståndpunkt än den af de högre djuren. **Dess** enkelhet **hårrör** sig ej från oskuld utan af **okunnighet** och **lättja**. Vanan af en **bestämd** sysselsättning och fasta bostäder är nödvändig **för** bildningens framgång; **menniskorna** måste bättre studera **sina mångfaldiga** skyldigheter och **förhållanden** till **hvarandra**, och deras **kraft** och **snille** **rigtas** mot ett gemensamt **ål**, om de **önska** njuta af civilisationens **vålsignelser**. En fast siad och enskild **egendomsrätt** förenade med en systematisk verksamhet och **skyddade** af **en kraftfull styrelse**, **äro förutsatta vilkor** för **upplysningens tillväxande** och **bestånd**, och **intet** folk har utan dem lyckats undfly **råhetens** mörker.

I alla civiliserade **länder** tillerkännes den **allmänna** styrelsen rättigheten att uppbära skatt, eller att **afdraga** från privat egendom en **så** stor del som är **behöflig** för **utgifterna** till **samhällets** behov. En **vägran** att i detta **hänseende** fullgöra sin skyldighet **åtföljes** af **egarens förlust** af **sin** egendom. **Såhunda** är den direkta **egendomsrätten** **innesluten** uti och underkastad **den**

allmänna **egendomsrätten**, **hvarförutan** ordning och frihet vore omöjliga.

Organiseringen och administrationen av Förenta Staternas allmänna **område** **stöder** sig på **dessa grundprinciper**. Ett **civiliseradt samhälle**, **ordnad** till en Amerikansk nationalitet, tog i besittning en omätlig area **ursprungligen** **bebodd** af nomadiska **stammar** af **vildar**. Man må med **skäl** anse **upptagandet** af sådana **ofantliga** landssträcker **endast** **för** **jag** **mark** **åt** **varelser** af ett **så** slösaktig och **lätjtje**-fullt **lefnadssätt** som de vilda Amerikanska **indianernas**, som en **falsk** och **fördömlig** **monopolism**. Men den **allmänna** styrelsen har icke desto mindre **medgifvit** **åt vildarne** detta slags **eganderätt** och **gradvis** **tilllegnat** sig deras område **endast** genom köp och fördrag **allteftersom** civilisationens **framåtskridande** mot **western** **erfordrade**.

Med samma liberala och **vårdsamma** anda tillåtas dessutom verkliga jordbrukare **företrädet** **framför** **spekulanter**, **så** att på ett stycke jord ej **öfverstigande** 160 acres vidd och **hvarpå** **nybyggaren** **hörjat** sitt arbete, **ingen** **annan** **person** kan **erhålla** ett fastebref, **äfvén** för en kontant **betalning** af jordens hela värde, **såvida** **innehavaren** visar sig **beredvilig** att **inom** den **föreskrifvna** tiden fullfölja lagens fordringar.

Detta system utgör en af den **demokra-**

tiska republikens fastaste **stödjepelare**, ty i de flesta stater och temtorier finna vi, **såsom** en direkt **följd** **deraf**, **ett** stort antal **välbergade** **jordegare** i **stället** för **några** **få** **öfverrika** **possessionater**, **sålunda** **mångdubblande** deras antal som hafva ett substantiellt och permanent **intresse** i våra institutioners **upprätthållande**.

Homestead

Afyttringen af de **publika länderierna** har **äfvén** blivit **underlättad** genom introduceringen af den **s k** **homestead-lagen** som **förordar** att **en nybyggare**

som bott på och odlat **en** vald farm i fem års tid och

erlagt till **landkontoret** **en** summa av \$15.00,

erhåller efter denna **tids** **förlopp** ett **fastebref** **å** **Jor-**

den. **Enligt** **förordningen** af den **21 juni** 1866 kan **intet** land i

Alabama, Mississippi, Louisiana, Arkansas och Florida aflåtas af **guvernementet** på **andra** vilkor.

Under **förflutna** **fiskalår** hafva **hastiga framsteg** gjorts i **uppodlingen** af den **allmänna jorden** under **homestead-**

lagens bestämmelser. **Dess** **ofantliga** fördelat **hafva** blivit med **begärlighet** **omfattade** af **nybyggare** af **alla** **klasser**, **fremlingar** så **väl** som **infödda**.

Sedan **förlede** års rapport hafva 2,737,365.05 acres blifvit **upptagna** under denna lag, **visande** **en tillökning** af 408,442.80 acres **öfver** **förra** **årets**

hela **afyttring**. **Denna** **area** **innefattar** 22,81¹ **farmar**, af **hvilka** 5,187 **äro** **belägna** inom **staterna** Alabama, Mississippi, Louisiana, Arkansas och Florida.

I nummer 1991:1 av NFV presenterade Bo Cider en bok, som utgjorde information för 1800-talets emigranter till Nordamerika: Förenta Staternas af Amerika Publika Ländrier 1869.

STORKOMMUNER 1966

- 1 Svsslebäck. Finnskoga-Dalbv landskommun.
- 2 Torsby. Fryksände, Östmarks och Vitsands landskommuner.
- 3 Kyrkheden. Ekshärads och Norra Ny landskommuner.
- 4 Hagfors. Hagfors stad samt Gustav Adolfs och Norra Råda landskommuner.
- 5 Filipstad. Filipstads stad samt Kropa, Värmlandsbergs och Rämmens landskommuner.
- 6 Sunne. Sunne köping samt Gräsmarks och Lysviks landskommuner.
- 7 Åmotfors. Eda, Järnskogs och Köla landsförsamlingar.
- 8 Arvika. Arvika stad, Glava, Gunnarskogs och Älgå landskommuner, den del av Stavnäs landskommun som motsvaras av Stavnäs och Högeruds församlingar samt den del av Brunskogs landskommun som motsvaras av Brunskogs och Mangskogs församlingar.
- 9 Munkfors. Munkfors köping.
- 10 Forshaga. Forshaga köping och Ulle-ruds landskommun.
- 11 Karlstad. Karlstads stad, Fågelviks, Nyeds, Grava och Nors landskommuner samt den del av Vase landskommun som motsvaras av Våse församling.
- 12 Årjäng. Årjängs köping samt Silleruds, Holmedals och Töcksmarks landskommuner.
- 13 Kil. Stora Kils och Frykeruds landskommuner samt den del av Brunskogs landskommun som motsvaras av Boda församling.
- 14 Grums. Grums köping, Eds landskommun och den del av Brunskogs landskommun som motsvaras av Värmskogs församling.
- 15 Säftele. Säftele stad samt Värmlandsnäs, Gillberga och Svanskogs landskommuner.
- 16 Storfors. Storfors köping och Ullvetterns landskommun.
- 17 Skoghäll. Hammarö köping.
- 18 Kristinehamn. Kristinehamns stad, Visnums landskommun samt den del av Vase landskommun som motsvaras av Olme församling.

Degerfors. Degerfors köping och den del av Svarta landskommun som motsvaras av Nysunds församling

Karlskoga. Karlskoga stad.

Gullspång. Amnehärads landskommun och den del av Hova landskommun som motsvaras av Hova församling.

Källa: Sverige / Land a h folk Stockholm 1966. □

MALARRÄKNINGEN

I nr 1991:2 nämnde vi om en målaräkning som varit införd i några medlemsblad.

Det är på sin plats att förklara vad det är för något. Det är en rakning, som en målare skall ha skrivit för utfört arbete. Innehållet i rakningen går i följande stil:

An Uppputsat Pontius satt nytt pelsverk
kring mössan och nystrukit honom
fram och bah 3 16 -
" Omstrukit översteprestens piga 3
gånget - 24 -
" Satt ny svans på satan och
förbättrat helvetets eld 5 - -
etc (Utdrag ur den som enligt uppgift är från "Nyeds körka").

Det finns åtminstone 3 varianter av rakningen. Om någon av rakningarna är akta så är den rolig. Den kan även för-tjäna ett smil om den är ett sentida alster. Hen då skall detta klart framgå. Annars är det urkundsförfalskning. De som har sant in rakningarna till resp medlemsblad har med all säkerhet handlat i god tro. I Släktspejaren görs den kommentaren att i någon av de versioner man sett så har tidsfelaktig myntsort angivits.

Kjell Aberg har sökt efter listan från Nyed på landsarkivet men har i skrivande stund inte funnit någon.

Om någon har funnit fler listor, så skall vi berätta om det - har någon funnit en lista med saker kallhanvisning då skall vi publicera den. b

UR DOMBÖCKER

Exempel på kopia ur dombok från 1754.

*bisplid samft an biskopi vid Nynä, Anna Pontiusdotter och
Svea församling: O. Stenbo: Bantstads bogen, galden sin s. 11: 18
underan till värdig Stenbo o. Stenbo Stenbo, jagat sig till sam-
ant för sig i sifum som sig föregående, aff i sin följt sig och
ställe sig till Stenbo på 14: 18: 18, och i sin egen afflytt
till ett luge an sin Stenbo, sig värdig i bant og Stenbo som sig
Stenbo Stenbo sig sig Stenbo, an sin sin an sig sin samft
samft Stenbo, sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig* (E) samma text

Exempel på avskrift av Björn Olsson.

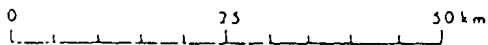
*Criminal protokol vid Filipstads borgs-
lag lagtima höst庭 den 9 Octobris 1764 öfver
Catharina Nilsson frön Hjärntorp i tienst vid
Rämme.*

*Länsmannen välsigad Arvid Lundbeck stölte
för rötter o. anhållade quinspersonen Catharina
Nilsson frön Hjärntorp o. i tienst vid Rämme,
för det hon skall aflat barn med Trängen Sörg Nutt-
son vid Rämme o. hafva thät samma mördat, tred-
je storböndagen i åhr d. 21 Junij, skalandes hon af-
ten förledit åhr haft misfall.*

VÄRMLAND
KOMMUNER
1966

X = HUGGENÄS

VAD FORSKAS I PÅ LANDSARKIVEN?

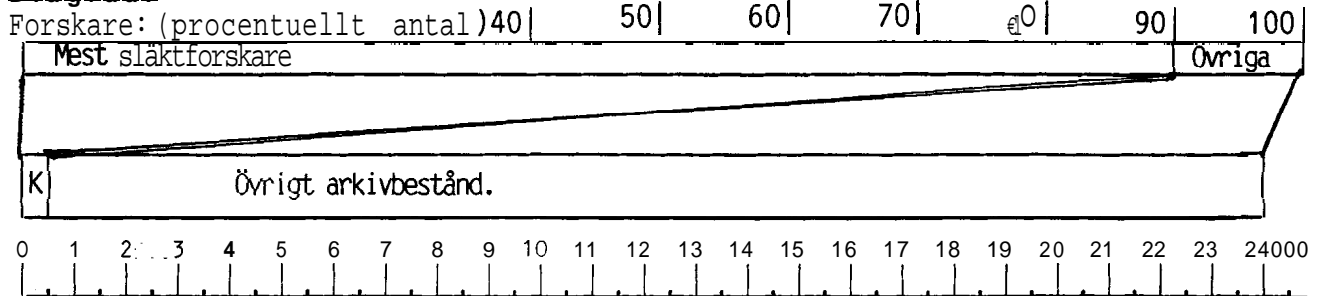
Denna fråga kan vara intressant att få svar på. Thord Bylund vid landsarkivet i Härnösand lämnar den uppgiften att på landsarkivet i Härnösand finns totalt 24 000 hyllmeter arkivalier. Av dessa är 500 hyllmeter från kyrkoarkiv. 90% av forskarna forskar i dessa 500 meter.

Resten forskar i det övriga materialet.

Thord Bylund hävdar med rätta att det rader okunnighet om arkivbeståndet bland oss släktforskare.

De 100 års kyrkoarkiv som skall invid nästa leverans kommer att ta upp cirka 2 000 hyllmeter.

Diagram:

Hyllmeter arkivbestånd vid landsarkivet i Härnösand (tusental). K = kyrkoarkiv.

Ovanstående gäller i Härnösand men kan nog antas vara allmängiltigt för övriga landet.

Allmänt kan man konstatera att arkiven innehåller metervis med dolda skatter.
BGM

DIVERSE OM ARKIV

OM PROVENIENSPRINCIPENS INNEBÖRD

De olika handlingarna skall ses som delar av ett händelseförlopp, och med handlingarnas hjälp kan man rekonstruera vad som skett. Den plats en handling fatt vid arkivbildningen avspeglar dess plats i händelsekedjan och dess samband med andra handlingar, som ingått i skedet.

Nils Nilsson i *Arkivkunskap*.

OM KOMMUNARKIV

Kommunernas arkivfolk måste nog - med få lysande undantag - bli bättre på att föra ut kunskapen om arkivens slumrande informationsskatter till medborgarna. Arkivverksamheten kan med rätta ifrågasättas, om ingen efterfrågar materialet. De kommunala arkiven speglar ofta människor och närmiljö, inte minst därför borde de vara intressanta.

Rolf Hagstedt i *Kommunernas arkiv - bakgrund, utveckling, problem* (Arkiv. samhälle och forskning 1989)

De kommunala arkivinstitutionerna innehåller stora mängder information som är viktig för såväl hembygds- och släktforskning som akademisk forskning.

Pär-Erik Back i *Öppenhet och minne* (SOU 1988:71. Betänkande av arkivutredningen)

LANDSARKIV I KARLSTAD?

I SOU 1991:31, *Statens arkivdepåer* konstateras i kap 7.3.2 **Etablering av nya landsarkiv: Det är vår bedömning att Värmlandsarkiv har en så pass omfattande och stabil verksamhet att förutsättningarna är goda för en nära samverkan med staten kring ett nytt landsarkiv.** I kap 9.2 **Värmlandsarkiv** beskrivs vad som finns i Karlstad och Forshaga och slår fast det går att använda de lokaler som finns om man kompletterar med en mindre arkivdepå i anslutning till Gamla Badhuset.

Arkivdepåkommittén förordnades den 25/10 1989 och överlämnade sitt betänkande SOU 1991:31 i april i år till dåvarande utbildningsministern Bengt Göransson. Just nu är utredningen ute på remiss, som skall vara besvarad i januari 1992.

Bode Janzon vid Värmlandsarkiv hyser förhoppningar om att ett förslag kan komma att föreläggas riksdagen hösten 1992. Om det blir ett för Värmland positivt beslut så kan ett landsarkiv vara verklighet 1993 eller 1994.

1989 fanns i Göteborg 5 400 hyllmeter pappershandlingar från Värmlands län. Under 1990-talet skall de folkbokföringshandlingar som förvaras hos pastorsämbetena levereras till landsarkiven.

VSFs arkiv ARKIVINFORMATION VSFs arkiv

I det inre biblioteksrummet i GAMLA BAD-HUSET finns nu Slaktforskarförningens arkiv.

Det innehåller bl a

- medlemsblad från andra slaktforskar-föreningar (röda backar)
- tidskrifter av mera allmänt slag, t ex Slakthistorisktidskrift, DIS, GF-aktuellt (blå backar)
- avskrifter av vigselböcker från vissa församlingar (med goda register!)
- en del slaktutredningar
- medlemsförteckningar från vissa slaktforskarföreningar
- en del litteratur

En parm med orange rygg innehåller diverse information om arkiv, litteratur, andra föreningars aktiviteter m m. Kortregistret ger ytterligare information.

Gör ett besök!

Slaktforskaravdelningens personal på plan 5 visar vägen.

I samma lokal finner Du också Etnologiska sällskapets uppsatssamling. Enligt beslut i Sällskapet är samlingen (mer än 400 st) tillgänglig för slaktforskare. Uppsatserna kan lånas hem efter anteckning i lånejournalen, som ligger framme. 1 uppsatserna finns mycket av intresse för den som vill bredda sin slaktforskning. Några rubriker ur kortregistret: Arbetsliv, boendeformer, hantverk, jordbruk, jakt och fiske, personhistoria, yrkeskultur, kvinnoforskning.

Ytterligare upplysningar lämnas av:

Bo Cider, tel 054 - 15 92 72 (arb)
0553 - 103 78 (bost)

Sonja Peterson, tel 054 - 11 94 11 (bost)
Sonja Peterson

UR SLÄKTFORSKARFÖRTECKNINGAR

Ur 2 förteckningar görs utdrag för forskning gällande Värmland:

Socken	(Tid		Objekt
	Ar	Person el by	
Varnum	-1700	Källegården	
Ölme	1600-1800	Kartåsen, Rudsnäs, Svartberget, Viatorp, O&V Sund	
Karlskoga	1500-1800	Flera byar	
Visnum	1600-1800	Gissegården	
Nysund	1600-1800	Håkansbohl, Klippan, Rotebäck, Sävsjön	

Birger Johansson, Östersandsv 15, 574 34 VETLANDA * 0383 151 47.

Ekshärad	Lars Sonesson, f 7/8 1823?
	Olof Jonasson, f 1784, Hamra
N Ullerud	Olof Ullberg 1700?

Lars Lundqvist, Dackev 17, 175 34 JÄRFÄLLA.

Båda forskarförteckningarna förvaras på vårt arkiv. Birger forskar även i E, F, G, H, R och T lan. Lars forskar i A, C, E, W, Y och AC lan.

PRELIMINARA MANUSSTOPPDAGAR 1992

Nr	Datum	Nr	Datum
1992:1	1992-02-08	1992:3	1992-08-08
1992:2	1992-05-08	1992:4	1992-11-08

ADRESSÄNDRINGAR

INGVAR DAHL		
Fryksdalsvagen 51	671 42	ARVIKA
PETER FUNKE		
Gladiolusgatan 5G	431 61	MÖLNDAL

NYA MEDLEMMAR

Namn	Adress	Postnummer & -adress
ANDERSSON SOFIA	Dragaregatan 12B	271 33 YSTAD
LERJEBÄCK RUNE	Svarta Skogshyddan	611 93 NYKÖPING
ANDERSSON KJELL	Otto Edkvists vag 20	668 02 BÄCKEFORS
BORGVIKS BRUK ARKIV	Postbox 01	664 00 GRUMS
GOTH BRUND	Nordvarnsgatan 4C	653 44 KARLSTAD
SANDER MATS-OLOF	Aprikosgatan 89	421 56 V:A FRÖLUNDA
MÖLLER WENCHE	Börred	N-2230 SKOTTERUD
REHNBERG JAN	Bovallstrandgatan 16	416 74 GÖTEBORG
BERGSTRÖM ANNA-STINA	Piongatan 24	653 24 KARLSTAD
OLSSON HÅKAN	Skördevagen 21B	703 60 ÖREBRO
LUNDQVIST LARS	Dackevagen 17	175 34 JÄRFÄLLA
ANDERSSON SUSANNE	Ekebol 1077	665 00 KIL
ROSENGREN GUNILLA	Lejdarvagen 43	149 43 NYNÄSHAMN
UNIS BRIAN	Tage Erlanders vag 45	222 62 LUND
FORSSÉN CATARINA	Grev Magnigatan 11C	114 55 STOCKHOLM

- - - - Vi hälsar de nya medlemmarna välkomna i föreningen - - - -

Ur blad & FORUM

Anropet nr 1990:2-4 och 1991:1 har en serie Rättshistoria för släktforskare av BARBRO NORDLOF. Artikelserien är ämnesindelad med följande underrubriker:

Offentlig rätt

Kyrkorätt

Familjerätt - äktenskap

Familjerätt - barn

Familjerätt - arv

Fastighetsrätt

Handelsrätt

Socialrätt

Processrätt

straffrätt

Utsökningsrätt

Under rubriken Diverse beskrivs bl a namnskick, måttsystem och myntsystem.

Släktspejaren nr 6 1991 (Vasanejden) kommenterar vår kritik av Mälarräkningen (se annan plats). Man berättar att Gustav III införde en lag för att skydda mödrar till barn utom äktenskapet. Mödrarnas namn skrevs inte in i kyrkobokföringen. uppgifterna fanns i ett förseglat kuvert hos prästen. Man måste ha regeringens tillstånd för att få öppna konvolutet.

Släktspejaren nr 7 1991. Annika Nyberg från Sundsvall presenteras. Hon har en stamtavla med 13000 namn inmatade i dator. Stamfader är Johannes Rydbeckius. I denna stamtavla finns bl a Alfred Nobel och Selma Lagerlöf. | Man skriver om Svenska folkets minnesbank, Nordiska museet. | Jan-Erik Flemings antavla med rötter i bl a Skinnskatteberg och Fellingsbro. | Förvandlingstabeller med gamla mått.

Gränsbygdens medlemsblad nr 13, okt 1991 har en sammanställning över Släktforskarföreningar i Västra Sverige. | På tal om domböcker: man refererar några mål ur Valbo härads domböcker. | Intressant reportage från mormonkyrkans filmarkiv i Salt Lake City. Man har nyligen fotograferat kinesiska data, varav några sträcker sig mer än 1000 år tillbaka. "I orientalska data är 65 generationer i rakt nedstigande led inte något ovanligt" säger informationsdirektör Tom Daniels.

JIS-nytt nr 46 sept 1991. CHRISTOPHER von WARNSTEDT skriver om De Weiderska anorna i Nyen. Nyen var en svensk stad, som 1638 började byggas på en ö i centrum av nuvarande S:t Petersburg.

Släkthistoriskt FORUM har bytt redaktör. Håkan Skogsjö har efter mångårigt uppdrag avgått och värmlänningen Thomas Edgren, numera bosatt i Växjö, har utsetts till ny redaktör. Han skall verka tillsammans med en redaktionskommitté bestående av bl a Peter Olausson och Eva Fredriksson.

Nr 3/91: TOM SAHLÉN vid Medelpadsarkiv bemöter ett inlägg i ett tidigare nummer av ShF om SVARS avgifter. TOR CULLBERG gör ett par inlägg i samma ämne. | PETER OLAUSSON skriver om Hembygdskartan för Värmland. | HENRY NORLIN berör frågan Hur släkt- och bygdeforskare kan närma sig varandra.

Nr 4/91: Rapporter från släktforskardagarna i Oskarshamn. | PETER OLAUSSON berättar om Tingshuset i Häljebol. | BENGT O T SJÖGREN vid landsarkivet i Göteborg är oroad över personforskningens framtid m a av ny huvudman för folkbokföringen. | LARS WALLGREN ger en utförlig Köpguide för datorsugna släktforskare. | ERIK THORELL informerar om att SCB:s kyrkoboksutdrag årsskiftet skall överföras till riksarkivet med början vid årsskiftet 91/92.

GF-Aktuellt nr 100, okt 1991. JUBILEUMS-NUMMER. En översiktlig redogörelse för datorbegrepp, beskrivning hur man gör register med DOS-kommandot **EDLIN**. /BGM

Populär historia. De historiskt intresserade, till vilka naturligtvis släktforskarna hör, har i år fått en tidskrift av mycket hög kvalitet - Populär historia. Enbart det fantastiskt vackra bildmaterialet är vart prenumerationspriset. Till artiklarna har fogats litteraturhänvisningar för den som vill fördjupa sig i resp ämne.

Första numret har artiklar om Svenska Pommern, Birka, Alvastra kloster och Göta kanal för att ta några exempel. I nummer två kan man bl a läsa om Lybska Svan, Sven Hedin, Tycho Brahe, inkvisitionen samt varingar i Konstantinopel. Av speciellt värmländskt intresse är en fint illustrerad artikel om Södra Råda kyrka.

I tidskriften finns ett kalendarium för utställningar och andra evenemang för den historiskt intresserade. Här recenserar också nyutkommen historisk litteratur. Ovanstående är bara några exempel ur ett rikhaltigt innehåll. **Populär historia kommer** ut med ett nummer om 60 sidor varannan månad. Det här är utan tvekan en tidskrift som man sparar för att i framtiden då och då ta fram för att bläddra och läsa i./LGS

Ur Västgötageologien 2/91:-

BIBLIOTEKEN, SLAKTFORSKARNA OCH SVAR

Bibliotekens förhållande till slakt- och hembygdsforskningen har successivt blivit alltmer komplicerat för att inte t o m saga inflammerat i vissa fall.

Inrättandet av SVAR har ju nämligen fått precis den konsekvens som man kunde förutspå, dvs kommunerna har fått en taxameter som tickar varje gång någon behöver en mikrokovtsvolym. Den kostnad som förut inte var riktigt tydlig har blivit mycket påtaglig och lätt mätbar och då har man avgiftsbelagt de tidigare fria lånen av mikrofilmade kyrkoböcker m m på allt fler stallen. Avgiften kan vara anda upp till 20 kr/volym.

Detta ar i och för sig lätt att förstå på ett satt i en svår ekonomisk situation. Samtidigt vacker det emellertid en rad frågor i sammanhanget. En av dem ar bibliotekens syn på olika medier. Är det mediet eller den efterfrågade informationen som ar det viktiga? Om det ar det senare, måste man då inte behandla alla medier lika? En annan ar bibliotekens syn på slakt- och hembygdsforskningen. Är de som arbetar med detta en uppskattad grupp på biblioteken eller ar det så att biblioteken någonstans upplever att det man håller på med ar alltför privat och kanske också besvärligt för biblioteken att hantera?

För oss på länsbiblioteket i Älvsborg ar det har i och för sig inte så svåra frågor aven om vi börjar uppleva oss som något av en regionalt alltmer isolerad ö i de har sammanhangen.

Vi menar således att det ar bibliotekens uppgift att tillhandahålla relevant och efterfrågad information på basta möjliga satt. I det arbetet ska olika medier/informationsbarare behandlas lika. Att kyrkoboksmaterialet enbart finns tillgängligt för spridning i mikroform ar således inget skal att inte tillhandahålla det på samma villkor som om det hade funnits i pappersform.

Vi menar också att slakt- och hembygdsforskare landet över gör en stor insats för den lokalhistoriska forskningen, för kartläggandet av emigrationen, soldaterna och deras torp och mycket annat och att detta gör dem till en prioriterad grupp som utnyttjar folkbiblioteken på just det satt de ar avsedda för.

Därför tar vi samma reservationsavgifter på böcker och mikrokovtsvolym. Där-

för fortsätter vi att låna ut både rullfilmer och mikrokovt över Älvsborgs län till kommunbiblioteken har. Därför fortsätter vi att arrangera lokalhistoriska dagar och ge ut handledningar och hjälpmedel för slakt- och hembygdsforskare mm, mm.

Tommy Olsson, länsbibliotekarie, Borås

* * * * *

GILLET 1990:2 (Tidskrift för CARLSTADSGILLET) presenterar skolorna i Karlstad, såväl upphörda som nuvarande. Mars 1991 - Nr 3 berättar om När Östra Bron byggdes samt om Carlstads Teater AB. GILLET kom ut med sitt första nummer varen 1990. Den som är intresserad av Karlstad och dess historia kan här hämta en myckenhet av detaljfakta.

Anropet nr 1991:3. CARL-FREDRIK CORIN skriver om Att släktforska i Australien. | Man har gjort en sammanställning över vad som är publicerat i olika medlemsblad om emigrantforskning. Hänvisning till olika register finns. (Som emigranter raknas här alla som flyttat ut från Sverige).

Bäfvernytt nr 3 oktober 1991 (Härnösands släktforskare). AGNETA OLOFSSON skriver om släktforskarlagarna i Oskarshamn. THORD BYLUND har framställt antavlan för Elias Sehlstedt och MARGARETA GRAFSTRÖM berättar om Elias S. Karta över församlingarna i Västernorrlands län.

AVISERADE LÄNEAVGIFTER 1992 för SVAR				
Kommun(kr/vol)	1990	1991	1992	Anm
Arvika	0	13	13	
Eda	0	0	0	
Filipstad	0	0	0	
Forshaga	0	0	10	pr 8 vol:r
Gums	10	10	10	
Hagfors	0	0	-	Ej svarat
Hammarö	0	0	0	
Karlstad	0	0	-	Ej angett
Kil	3	3	3	pr 8 vol:r
Kristinehamn	13	13	13	
Munkfors	0	10	-	Ej svarat
Storfors	10	10	-	Ej svarat
Sumne	0	0	0	
Sdffe	0	0	0	
Torsby	0	0	0	
Arjämg	0	0	0	

Boktips

UR BARBRO NORDLÖFS ARTIKLAR RÄTTSHISTORIA FÖR SLÄKTFORSKARE:

GÖRAN INGERS Svensk rättshistoria 1983.

LARS LAGERQVIST Vad kostade det?

Den svenska historien 1966-1968, nytryck 1977-1979.

1686 års kyrkolag faksimilupplaga 1936 (mikrokort SVAR S1808, 4 kort).

1734 års lag faksimilupplaga 1934.

OM DOMBÖCKER

SSFs årsbok 1989 **STADSBOR** i **gångna** tider: GÖRAN LARSSON städernas arkiv. Redogör för de olika domboksarkiv, som kan finnas i städerna. Förf skriver om Kristianstads stadsarkiv, där det finns domboksmaterial från 9 arkivbildare, rådhusrättens och magistratens arkiv, kämmärrättens arkiv, etc. Han redogör även för vilka typer av mål, som upptogs av de olika domstolarna.

Forska själv!, Stockholm 1990. Domstolar i Stockholm. Lista över domstolarna i Stockholm med sidexempel ur rådhusrättens protokoll från tryckfrihetsmålet mot Hjalmar Branting 1888.

PER CLEMENSON, KJELL ANDERSSON Släktforska! Steg för steg, s 61 kap Domstolsarkiv. Beskriver domstolarnas distriktindelning och ger en översikt över arkivbeståndet i Kåkindis härad.

S:A FÖRF, Hembygdsforska! Steg för steg, s 161 kap Hembygden i domstolarnas arkiv ger en kortfattad historik över rättsväsendet i landet, ger en översikt över beståndet i Göta hovrätt samt redogör **ingående** för stadens och landsbygdens rättsväsen. Förf redovisar vilka domstolar som fanns och hur deras arkiv är uppbyggda. Flera exempel på **protokollsinnehåll återges**. Kapitlet avslutas med en **litteraturförteckning**, från vilken vi citerar följande fem boktitlar:

ALMQUIST J E Lagsagor och domsagor i Sverige 1-2. Stockholm 1954-1955.

HAFSTROM G De svenska rattskällornas historia. Lund 1972.

INGER G Svensk rättshistoria. Lund 1980.

SLEMAN F Svenskt domboksmaterial före 1615.

WEIBULL C G Dombokföringen och häradsrättsarkiven i Skåne. Landsarkivet i Lund.

Arkivvetenskapliga studier 2. Landsarkivet i Uppsala 1954. KNUST OHLSSON Lagmansrättsarkivalierna i landsarkivet i Göteborg. Behandlar bl a Värmlands lagsaga.

R SWEDLUND Om domböckerna från Ångermanland i landsarkivet i Hamösand.

Arkivvetenskapliga studier 4. ULA 1968. ALF ERLANDSSON Tingsfogdar och tings-skrivare i skånska generalguvernemtet 1658-1683. JOSEF EDSTRÖM Danska retsbetjentarkiv och svenska häradsrättsarkiv

Arkivvetenskapliga studier 5. ULA 1981. JOSEF EDSTRÖM Häradsrätternas arkiv 1850-1963.

Skrifter utgivna av Jämtlands Läns Fornskriftsällskap. XII. Landsarkivet i Östersund. Utg av KJELL HOFFMAN Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll 1647-1648. IV. Innehåller givetvis protokollsavskrifter från Jämtland, men tabellerna över mått, mynt och vikt samt ordförklaringarna är av allmänt intresse.

ÖVRIGT

SSFs årsbok 1991 Bland bergsmän och bruksfolk: ALFRED ÖRBACK Ur en bergsmansgårds historia. Gäller bergsmansgården Västra Lonntorp vid sjön Möckeln i Karlskoga bergslag. BERNT DOUHAN Svenskt källmaterial, en översikt över så gott som allt arkivmaterial, som kan vara av intresse för släktforskare, - vad det innehåller och var det finns. Förf beskriver arkivskemat för kyrkoarkiv. En litteraturlista presenteras. NILS WILLIAM OLSSON Hur man finner sina anförvanter i Amerika. Föredrag hållet vid SSFs årsstämma i Västerås 29/9 1990 (videovisat vid vår träff på kommunarkivet i Karlstad 19/9 1991). | Årsboken innehåller fler intressanta uppsatser.

Kommer: Grums kommun - en kulturbygd. Utg av kulturnämnden i Grums.

Statens offentliga utredningar (SOU) 1991:31 Statens arkivdepåer. En utvecklingsplan till år 2000. Allmänna Förlaget, Stockholm 1991.

Arkiv i Väst 2 Arbetare, tjänstemän och lokalhistoria. Landsarkivet i Göteborg 1991. Ur innehållet: GÖSTA LEXT (t 1988) Landsfiskalsämbetets historia. BEATA LOSMAN Värmländska arkiv hos GLA. PER CLEMENSSON Lokalhistoriska källor på lokal- och regional nivå.

(Ur SLF 4/91, Kent Andersson)

* Medlemsavgift 1991 för SSF är 135:-. *
* Släkthistoriskt FORUM (5 nr/år) i *
* medlemskapet. *

Ättor sökes

139. Söker hermed eventuelle slektingar etter följande personer:

Peder (Per) Anderson Möller, f 1809 i Köla og hans hustru Lisa **Johnsdtr**, f 6/8 1814 i Köla. De flyttet til Norge i 1854 med 6 av sine 7 barn, den eldste, Anders flyttet til Norge alene. Jeg mangler opplysninger om 2 av barna: **Johanna**, f 11/9 1838 i Adolfsfors?, Olof, f 14/12 1847 i Adolfsfors. De flyttet muligen tilbake til Sverige. Per Andersson var mjölnare i Adolfsfors, han tog namnet Möller en gang 1850-1853.

Wenche Möller

Bårrud

N-2230 SKOTTERUD

Tfn: 00947 - (0)66 - 35222.

140. a) Är det någon som vet var Stina **Schröder**, f 1751 är född och vilka hennes föräldrar var. Hon var gift med Erik Berg, f 1747 och död 7/11 1792 i Högfors Gräsmark. Efter hans död gifte hon om sig med spiksmiden Israel Gadd, f 1771 i Långed. Saknar också uppgift om var Erik Berg var född. Ev kan hans föräldrar vara Anders Berg, f 1717 och Annika, f 1725, de fanns i Torsby bruk 1756 där en son föddes.

b) Önskar också uppgifter om bruksbokhållaren **Nils** Björn, d 1725 i Brårud, Sunne. G 1:o med **Britta**, d 1714; 2:o m Elisabeth Andersdtr **Fernell**. Giftna 2214 1717.

Kerstin Sand

V Vintergatan 43

703 44 ÖREBRO

Tfn 019 - 14 45 37.

141. Mitt problem är att finna en varmlänning, som hette Göran Bengtsson, f 1701. I kyrkboken finns uppgiften att han är ifrån Värmland, blev gift med en kvinna från Sollerön där de bosatte sig på hustruns fädernesgård. Han blev anförder till en gren av slakten Resar.

Henry Persson

PL 545

790 43 SOLLERÖN

142. a)

Johan R Nordmark, f 1778 ok ort, g m Sara **Lilliebjörn**, f 1779 ok ort, fick tre

barn: Reinhold f 1803, Johan Börje f 1804 och Anna Susanna f 25/9 1807 i Gummerud. Fadern var skogvaktare. Finns i hfl 1807 i Väse(S), Gummerud. Flyttar 1808 till okänd ort. Namnet Lilliebjörn tycks fortfarande förekomma i Värmland.

Ingabritt Wrangle

Kantarellvägen 1

122 33 ENSKEDE

Tfn 08 - 39 09 58.

142. b)

Soldaten **Swen** Andersson, f 1729, d 1815 troligtvis från Ölme sn, Kristinehamn. Hustrun hette Kiersti **Hindrichsdtr**, f 1729 å okänd ort. Enl hfl Alster sn 1792 -1795 bodde Swen och hustrun hos mågen Carl Olofsson, f 1763 och dottern **Ellicka** Swensdtr, f 1764. Här har Swen uppgivits vara soldat. Enligt Nerikes regemente 1763 finns tre Swen Andersson från Ölme härad. Något födelseår har ej angivits på någon av dem. Swen avled i Alster.

Ingabritt Wrangle (adr: se ovan).

143. Jag söker kontakt med forskare, som gjort en **släktutredning** över den Wahlenborgska slakten. Närmast söker jag föräldrar till **Jonas Christoffersson Wahlenborg**, f 1737 i Trankil, och söker sambandet till den kände Sander Göransson Wahlenborg, som ju är omnämnd i många Värmlands-skrifter.

Jan Rehnberg

Bovallstrandsgatan 16

416 74 GÖTEBORG

144. Söker födelseort för:

Spiksmiden Jean Hurtig, f 1782-07-10 enl släkttradition i Värmland, vigd i Kinna-rumma, Västergötland 1807-07-07, d ibm 1840-04-18.

Ulla Lindström

Södergatan 11

450 63 HÖGSÄTER

Tfn 0528 - 401 98

145. Jag söker:

a) föräldrarna till **Maria Christina Schultz** (ev **Schutz?**). Hon levde åren 1745-1809, och var maka till svarvaren Gustaf **Norgren** (f Svensson) i Kristinehamn. Deras vigsel finns dock inte noterad i församlingens kyrkoböcker. Föräldrarna till henne kan ha varit en handelsman från Stockholm Hans Heinrich Schutz o dennes maka Anna Margareta, som bevisligen fanns i Kr-hamn vid mitten av 1700-talet. Kan sökas även i Karlskoga-Örebro-området.

b) **bakgrunden** till Nicolaus Norman, f i slutet av 1680-talet, g 1711 m Christina

Vi påminner om
Höstmötet i G:a
Badhuset 30/11
kl 14.30: **Knekten**
i **helg och söc-**
ken (om numret
hinner komma ut
tills dess).

Dag Onsdag 15 januari 1992
Tid Kl 19.00
Plats **Hembygdsrummet**, Grums bibliotek

För att denna **träff** skall bli så givande som möjligt ber vi Dig att i god tid innan sanda föreningen en förteckning över **byar/gårdar/torp** som Du forskar i. Ange **också** till vilken socken resp ort hör. Förteckningen sänds till ordf. Aven "korresponderande" medlemmar ar välkomna med förteckningar.

Vi gör sedan en sammanställning av detta material som delas ut vid träffen.

Ta med Dig antavlor, personregister, slaktböcker, **hembygds-**litteratur, kartor mm samt eget fika.

V A L K O M N A !

⇒ Anor sökes (145b)

Landberg och bosatt i Långserud. Död 1765 i Segerstads sn. Han omtalas i generalmönsterrullan som "förridare" vid Karlstads kompani 1711 - men varifrån?

Ingvar Dahl
Fryksdalsvägen 51
671 42 ARVIKA

Tfn 0570 - 191 62

146. Jag söker:

a) Lars **Sonesson**, f 7/8 1823 i Ekshärad. Dock **saknas** han i födelseboken. Han flyttade till N Råda 1841 från Ekshärad, men saknas i inflyttningslängden. Denna längd har en notering om att antalet inte **stämmer** med den uppgift som lämnats till SCB. Flyttningsattester saknas. Han saknas även i utflyttningslängden från Ekshärad. Kan han vara den Lars, f 2213 1824 i Norra **Mossberg**, son till Sone Larsson i **Wähle**, flyttat till Råda 1840?
b) föräldrarna till Olof **Jonasson**, f 1784 i Hamra, **Ekshärad** och h h Ingeborg **Persdtr**, f 1789 i S **Löfstrand**, Ekshärad.

Lars Lundquist
Dachevägen 17
175 34 JÄRFÄLLA

Tfn 0758 - 811 73

147. Jag söker någon kan lämna uppgift om **Elias Carlberg**, f 1717, d 22/11 1793. Han var klockare 1750-1784 i Kila och även skollärare **därstädes**. Hans andra hustru hette Karin Jeansdtr från **Torstensbyn** f 1731?, d 24/6 1802 S **Höke**, Kila. De hade gemensamma barn. Nina f 1764, Anders f 1766, **Märtha** f 1770 mitt stamträd, Johannes f 1774 (ändrade namnet till Dehlin). I första giftet var

Elias C gift med Britta Jeansdtr. De hade 6 barn.

Fråga: Var föddes och vilka var Elias **Carlbergs** föräldrar?

Ulla Andersson
PL 1834
430 50 KÄLLERED

=== NÄSTA NUMMER ===

MANUSSTOPP 1992-02-08

Tema: **Så'nt som inte blev**. På en del **platser** i landskapet finns byggnader och **föremål** med avvikande form, som t ex tingshuset i **Häljebol** - som dock nu i alla fall synes bli **något**. I flera fall finns bakom det avvikande en intressant historia om planer, som inte blev av. Ibland finns spar av ofullbordade planer i arkiven. Vi vill ha bidrag om **sådana** saker - gärna med källhänvisning. **Apropå** temat **så** skall vi tala om till vilket län Filipstad hörde 1643.

Dessutom: **En skolbyggnad** med anor - skolmuséet i Karlstad och Carlstads-Gillet. **Antavlor. Kommunerna 1990.** mm mm

MEDLEMSAVGIFTEN

Några medlemmar har ännu inte **beta-**lat in drets **medlemsavgift 80 kr.**
Till dessa bilaggs med detta nummer ett nytt **inbetalningskort.**

******* GOD JUL ***** GOTT NYTT ÅR *******
*** TILLÖNSKAS MIJ SLÄKTFORSKARVÄNNER ***